

Márciusaink

Sokat változó történelemkönyveinkből épen maradt foszlányaink: a 26 éves Petőfi, a 25 éves Korvin Ottó a vereségben immár tudatosan vállalt mártírhalálát, a múzeumlépcsőn ágáló márciusi ifjak, az anarchiztából népbiztossá vált huszonévesek hevülete. A sárguló kőpíakon kezd elmosódni a háttér: elmosódnak Széchenyi és Kossuthok reformországgyűlési küzdelmei, Ady s Galilei-körök szívós előkészítő tevékenysége; hidak, vasutak, védegyelet, ipari modernizálás s a Károlyi talpig tisztességes, forradalommal felérő reformküzdelme a háborús erózió ingoványává váló talaján. A részletekből is már alig valami látszik: a győztes s vesztes csaták között, az árulások vagy belátások között a visszavonhatatlanná tett igazi forradalom sem, a 133 nap máig megvalósítatlan közoktatás-politikája sem. Ha még a márciusok is megfakulnak, mi marad hát tudatunkban a pontos dátumhoz nem is kötődő, kompromisszumok cövekei közt cikázó csendes változtatásokból?

Pedig példa és bukáiban kiértelt tanulság csak történelmi horizonton található.

Ami az örökségből megszívlelendő: a viszonyaink alakíthatóságába vetett hit, a körülményeink megváltoztathatóságából eredő makacs remény. A manapság kétkedve lebecsült reformok hozama: pedig a reformkor visszafordíthatatlan forradalmi változásokat értelt, pedig a '19-ben kidolgozott és '45 után fokozatosan, kulturális és közoktatási reformokként bevezetett változások hatásukban egyértelműen kulturális forradalomnak bizonyultak.

Elherdálnánk az örökséget, ha a színhagyományok kiáltásával egyre kevésbé mernénk merni tanulságaiból. Igaz, a többszörösen át-meg átértékelt múltból merített naprakész konform igazságokhoz viszonyulva cinikus kétkedésünk jogos. De torzító optikáink helyett kár len-

ne limlompként a padlásra vetni számvetésre váró dolgainkat!

Hiszen nagyjával nézve csak most látnánk tisztán e hagyaték tanulságait. Azt, hogy nem a királyok akasztása, a miniszterek lámpavasra húzása jelenti haladó hagyományainkat, de azt is, hogy a tömeg semmiképp sem fölösleges díszlet: a „kritikus tömeg” támogatása nélkül változtatási törekvéseink könnyen fönnakadnak az érdekvizonyok szövevényén. Azt, hogy a világalakító első hevületben hozott akaratos rendeletek, tervek, utasítások ellenkezőjükké fordíthatók, de a szervezett közérdekű mély változások tüzzel-vassal is csak ideig-óráig torpanthatók vissza. Azt, hogy a szorosra zárt sorok ellentmondást nem tűrő egysége szélsőséges történelmi pillanatokban vagy a változásokat vezérlő szűkebb élcsapatban talán szükséges lehet, de a konzolidáló második pillanatokban nagyon egyedül marad a konfliktusok kezelésének képtelenségén, a megküzdve megnyert szövetségesek támogatása és egyben kontrollja nélkül. És azt, természetesen, hogy mégoly ritka pillanatokban is történelmi alternatívák kínálkoznak, s ezek feltárása, tudatos megválasztása minden egyén történelmi felelősége is.

Bizonyos pozíciók ragaszkodó féltéséhez talán az, de napjaink nehéz reformtörekvéseihez, a napi érdekektől neheztelt modernizálásnak küzdelmeihez nem az egyre későbbre toló ifjúkor túllépése a belépővel. A viszonyok megmerevítése esetleg az, de körülményeink szívós változtatása semmiképp nem életkorhoz kötött. Márciusaink huszonévesei sem gondolták ezt másként.

Hiszen Pozsgay Imre szavaival: „A közéleti kérdésekben, az egész társadalom dolgaiban való illetékeség nem életkor és képzettség kérdése, hanem állampolgári jog, de az ehhez szükséges tudást, tapasztalatot nem szabad lebecsülni”.

Meg kell szerezni!

B. Kiss Tamás

XXVI. ÉVFOLYAM, 5. SZÁM 1984. MÁRCIUS 15.

Köszönet a véradásért!

Március 6-án önkéntes véradást szerveztünk a Varga Jenő Kollégium klubjában.

A véradásra 242-en jelentkeztek, ebből vért adhatott 220 fő. Ez a tavalyihoz képest lényeges fejlődést jelent.

Ezúton mondunk köszönetet a véradóknak, egyetemünk hallgatóinak és dolgozóinak, az önzetlen, baráti segítségért. Köszönjük az egyetem állami vezetésének, párt-, szakszervezeti és KISZ-bizottságának, valamint a Varga Jenő Kollégium gondnokának a szervezésben és a lebonyolításban nyújtott segítségét, amellyel nagymértékben hozzájárultak a véradás sikeréhez.

MKKE Vöröskereszt-
alapszervezete

Hatékony és növekedés szocialista mezőgazdaságunkban

Február 29-én a Magyar Tudományos Akadémia Dísztermében „Hatékony és növekedés szocialista mezőgazdaságunkban” tudományos vitajellegű konferencia zajlott le egyetemünk agrárközgazdasági tanszékének szervezésében.

Az ülészakat Marx Károly halálának 100. évfordulója alkalmából 1983. október 26-27-én egyetemünkön szervezett emlékülés része, szekciójává volt. Témájának megválasztását alapvetően két tényező határozta meg. Egyrészt az, hogy az agrárközgazdasági tanszék e téma művelésében a „Szocialista Vállalat” és a „Vállalatok a mezőgazdaságban” koordinációja révén is részt vesz, másrészt pedig az, hogy gazdaságunk, s benne a mezőgazdaság fejlődésében is a legégetőbb kérdés: lehet-e, s miként lehet a hatékonyságjavítást a növekedés kibontakoztatásába befogni, az „intenzív növekedés” útját járni.

Az ülészakot megelőzően a tanszék egy vitaanyagot bo-

Dr. Vági Ferenc tanszékvezető professzor előadást tart

Az agrárkonferencia résztvevői
Fotók: Tárnok Zoltán

csátott közre, melyben mezőgazdaságunk fejlődésében a munk árgr szakos hallgatóiból tevődött össze.

Az ülészakot dr. Csizmadia Ernő, egyetemünk rektora nyitotta meg, aki megnyitotta a mezőgazdasági vállalatok és a kistermelői szektor reálnövekedésének alakulására a java-részben megszűnése érzékelte-tésében.

A vitaanyagot részben az agrárközgazdasági tanszék hivatásos és címzetes tanárai, részben pedig olyan személyek írták, akik kisebb-nagyobb munkálkodással részt vettek és részt vesznek a tanszék oktató és tudományos tevékenységében.

Az ülés vitajellegét erősítette néhány olyan hozzászólás (dr. Lányi Kamilla, dr. Csizmadia Ernő, s dr. Páli László), akik kiemelték ellentmondásos problémákat, lehetőséget adva ezzel a vita kibontakozására, továbbvitelére.

A beszámolókat megfogalmazták a jelenlévő szakemberek és egyetemi hallgatókra háruló feladatokat. Ezek alapján úgy érezzük, lesz teendők a gyakorlati életben.

Kovács János
Érsek Zsolt

Meghívó

A hazánk felszabadulásának 39. évfordulója alkalmából tartandó ünnepségre március 29-én, délután fél kettőkor kerül sor a Ráday utcai kollégium klubhelyiségében. Ünnepi beszédet mond Bora Gyula tudományos rektorhelyettes, ezt követően pedig a közművelődési titkárság műsora következik.

A megemlékezésre egyetemünk minden dolgozóját, oktatóját és hallgatóját szeretettel várja az egyetem vezetése.

Az I. félév vizsgatapasztalatai

A TANÉV I. FÉLÉVÉNEK, valamint a közelmúltban lezárult vizsgaidőszak tapasztalatait a három kar értékelése után a rektori tanács is megtárgyalta.

Megállapíthatjuk, hogy a nehezebbé vált körülmények között is eredményes félét zártunk. A tárgyi, technikai feltételek romlása mellett, melyet erőteljesen jellemeznek tanszékeink jelentései — a fél-évi munka nagyobb zökkenők nélkül folyt, bár oktatóink és hallgatóink számára nagyobb megterhelést jelentett.

Oktatóink — a megváltozott formai keretek közepette — intenzívebb időkihasználásra törekedtek, s ez a hallgatók túlnyomó többsége részéről is jó együttműködési készséggel járt együtt.

Az elmúlt évhez képest a hallgatói fegyelmet jobbnak ítélte a filozófia tanszék, az előadások iránti érdeklődést pozitívabbnak látta a szociológia, a politika gazdaságtan tanszék, valamint az NTI. Hullámzó látogatottságról számolt be világgazdasági tanszék és nem taláta kielégítőnek az érdeklődést a pénzügyi tanszék.

Több hallgató járt el az elmélet történet fakultatív szemináriumokra, bár a tanszék véleménye szerint ezek a foglalkozások nem érték el eredeti céljukat, inkább „második” előadásokká váltak. A jelzések szerint a késések száma és ideje megnövekedett. Ennek oka nem kereshető csupán a több épületben folyó ok-

tatás megszervezésében, mivel az órarend és az új időbeosztás igyekszik kellő lehetőséget biztosítani az órákezdés pontosságára. Ezt bizonyítja az is, hogy adott tantárgyknál a félév lezárásának formája is jobban ösztönöz az aktivitásra és a fegyelem betartására (a gyakorlati jeggyel záródó tárgyak eredményei jobbák, mint a vizsgáké, gyengébb felkészültség tapasztalható a beszámolókon, mint a kollokviumokon stb.)

Külön kell említenünk az intenzív oktatással kapcsolatban jelzett tapasztalatokat, melyek általában kedvező helyzetről adnak számot. Az ipari üzemszervezési tanszék összefoglalójában megállapította, hogy a III. évfolyam levelező tagozatos hallgatóinak (első ízben e félévben) oktatott tárgy keretében a koncentrált és megnövelt foglalkozási óraszám megkönnyítette a tananyag részletesebb és mélyebb kifejtését. Gondot okozott azonban az egy foglalkozásra jutó hallgatói létszám, valamint az, hogy a hallgatóknak elég kevés ideje jutott a felkészülésre.

Ugyanakkor a statisztika tanszék megállapítása szerint az intenzív oktatás gyakorlatilag csak a tananyag előadás jelleget feldolgozására nyújt lehetőséget, mivel a hallgatók előre nem készülnek, az adott héten belül pedig rendszeres felkészülésre nincs lehetőségük.

Általánosítható megállapítás oktatóink véleménye szerint,

hogy a hallgatók szakaszos, egyenetlen felkészülése az év-közi számonkérés (zárthelyi, röpdolgozat) függvénye a félév során.

A VIZSGAFEGYELEM terén mindhárom karnak hasonló a véleménye. A vizsgák általában rendben folytak, a fegyelem a megszokott színvonalon érvényesült. Sajnos azonban a vizsgáról való késések megnövekedtek, sok esetben kellett pl. oktatóinknak a jelzett vizsganapra jelentkezett vizsgázókra várni. A KISZ-biz. titkára viszont megjegyezte, hogy a hallgatók jelzése szerint az sem volt ritka eset, amikor az oktató késett a vizsgáról. A kijelölt vizsganapok száma és elosztása általában elegendőnek bizonyult, csupán informaticából tartották kevésnek a hallgatók.

A vizsganapok igénybevétele az első jelentkezések alapján arányos volt, általános tapasztalat szerint az első vizsganapok voltak a legzsúfoltabbak. Az átjelentkezések több tanszéken okoztak gondot (egy-egy tanszékünk kedvezően nyilatkozott arról, hogy csak bizonyos előre kiírt vizsganapokra fogadtak el átjelentkezést és ez menetközben kevesebb zökkenőt jelentett, valamint az előre meghatározott utóvizsganap megjelölése is segítette a hallgatók optimálisabb időbeosztását).

Az általános kar beszámolója szerint az átjelentkezések legtöbb problémát okoztak a politikai gazdaságtan, a gazdaságtörténet és pénzügy tanszéken; a vizsgán meg nem jelentek száma változatlanul magas volt politikai gazdaságtanból (az I. évfolyamon 8%), közgazdasági elméletek történetből a vizsgázók 9 ill. 7%-a nem jelezte előre távolmaradását. Az I. évfolyamon a vizsgák lebonyolításával kapcsolatban — a létszámot is tekintetbe véve — különösebb problémát nem tapasztaltak. Vizsgáztató oktatóink — ele-

nyésző kivétellel — betartották az időpontokat; tanszékeink igyekeztek egységes szempontok és követelményrendszer alapján vizsgáztatni. A tantárgyi követelmények és a vizsgaeredmények összefüggése a megszokott képet mutatta. Nagyobb eltérés az évközi követelmények és a vizsgán történő számonkérés között csak a politikai gazdaságtan c. tárgynál tapasztalható.

A TANANYAG-ELLÁTOTT-SÁG általában megfelelő volt. A jegyzetek — kevés kivétellel — időben megjelentek. Késett az Analízis példatár, nehezen elérhető a Világgazdaságtan tananyaga. A Modern polgári közgazdaságtan tananyagát csak december első felében kapták meg a hallgatók, ennek ellenére nem élték a későbbi vizsgalehetőséggel (néhányan már decemberben, többségük pedig januári vizsganapokon tette le a vizsgát).

Tudományos szocializmusból van és kapható ugyan az egységes jegyzet, de a jegyzet és a kötelező irodalom „szemléletbeli és színvonalbeli összehangolása” nehézségeket okoz hallgatóinknak, ezért egyre inkább a megadott irodalomra kell támaszkodni a feldolgozásnál és a vizsgakövetelmények megfogalmazásánál egyaránt.

AZ ÁLLAMVIZSGÁKRÓL: Az 1982/83. tanévben végzett 436 fő nappali tagozatos hallgatólétszám 17,2 százaléka vett részt az őszi államvizsgán és védte meg diplomáját. (A huszonhét nemzetközi szakos hallgató közül egy sem adta be szakdolgozatát a kitűzött időpontig, többségük már a júliusi államvizsga-időszakban tett eleget a követelményeknek.)

Esti tagozaton az 1983. őszi államvizsga-időszakban a sikeresen vizsgázók aránya 15,4 százalék, levelező tagozaton 20,4 százalék, a kiegészítő szá-

(Folytatás a 3. oldalon)

Küldöttgyűlés

MÁRCIUS 29-ÉN

Az egyetemi KISZ-szervezet küldöttgyűlésére március 29-én, 15 órai kezdettel kerül sor a Makarenko utcai

színházteremben. A nyilvános küldöttgyűlési vitára mindenkit szeretettel vár a KISZ-bizottság.

HÍREK

Pártbizottsági ülés

A pártbizottság március 1-i ülésén először személyi ügyet tárgyalt. Az egyetem KISZ-bizottságának titkára Szilvássy György, a közeljövőben eltávozik az egyetemről és ezért az új titkár személyére tett javaslatot Tétényi Tamás, a KISZ jelölő bizottság vezetője. A pártbizottság előtt Tétényi Tamás bemutatta az egyetlen jelöltet, Ferencz Gábor-t, aki az 1983/84-es tanévben népgazd. terv. szakon végzett. Ferencz Gábor jelölésével a pártbizottság egyetértett.

A második napirendi pont keretében a szakági koncepció megvitatására került sor.

Fakultatív

testnevelési foglalkozások

Felhívjuk a felsőbb éves hallgatók figyelmét, hogy az alábbi időpontokban és helyeken fakultatív testnevelési foglalkozásokat tartunk. Az érdeklődők a helyszínen a jelzett időpontban jelentkezhetnek.

LÁNYOK

Kedd 11.40 aerobic Ráday Kollégium Nándori Attila.

FIÚK

Csütörtök 9.50 foci MAFC Orosz Ferenc.
Péntek 11.40 általános testnevelés kisterem.

VEGYES

(lányok, fiúk)

Szerda 11.40 kosárlabda Kinizsi u. Tóth Andorné.
Csütörtök 9.50 röplabda Kinizsi u. Szatmári Erzsébet.

Ezeket a lehetőségeken kívül a következő órákon fogadhatunk mozogni vágyó hallgatókat.

Hétfő 11.40 kosárlabda kisterem Tóth Andorné.
Kedd 8.00 ált. testn. kisterem Zsadányi István.

Csütörtök 11.40 kosárlabda kisterem Török György.
Péntek 11.40 kosárlabda nagyterem Török György.
Testnevelési tanszék

Az NB II-es női és férfi kosárlabdacsapataink márciusi mérkőzései

Női

Duna Cipő—Közzgáz III. 10. (szombat) 11.00 Izzó-pálya, Közzgáz—M. Hajó III. 16. (péntek) 18.30 Kinizsi u. Tatabánya—Közzgáz III. 21. (szerda) 17.00 Tatabánya, BEAC—Közzgáz később kijelölendő időpontban, Menyecske u., Közzgáz—EGYT III. 28. (szerda) 18.30 Kinizsi u., Közzgáz—Mo-

nor III. 30. (péntek) 19.00 Kinizsi u.

Férfi

Csőszer—Közzgáz III. 13. (vasárnap) Bikszádi u., OSC—Közzgáz III. 17. (szombat) 15.30 Zágrábi út, BEAC—Közzgáz III. 23. (péntek) 19.30 Menyecske u., Közzgáz—KSI III. 29. (csütörtök) 20.00 Kinizsi u.

Evezős kerestetik

A tavalyi „nagy” evezősverseny sikerét (3. helyezést) a Közzg. Egyetem szerelnék az idén is megismételni.

Minden volt vagy ma is aktív versenyevezőst várunk megbeszélésre 1984. március 22-én, csütörtökön 14.30-kor a testnevelés tanszéken.

Irodalmi pályázat

A KISZ-bizottság és a Közzgáz által meghirdetett irodalmi pályázatra a versek, prózai alkotások március 26-ig a szerkesztőségbe még eljuttathatók.

Jutalmazások

A kereskedelmi kar március 8-i diplomakiosztó ünnepélye alkalmával a KISZ-bizottság több éves kiemelkedő tanulmányi, szakmai és közösségi munkájá elismerésképpen az Egyetemi Szakmai Munkáért kitüntetést adományozta a most diplomázó végzősök közül

Lányiné Beregszászi Katalinnak.

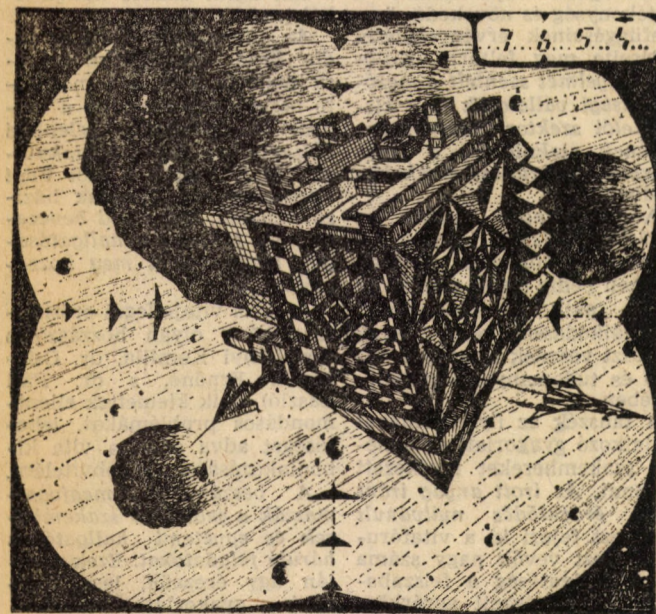
Több éves közösségi munkája alapján oklevéllel jutalmazta

Láng Mariannát.

Négy és fél éves kiemelkedő tanulmányi, párt- és KISZ-munkájá elismerésképpen jutalomútként az NDK-ba szerződésükre utazó KISZ-bizottsági delegáció tagjává jelölte

Kácsor Józsefet, a tervezési szak most végzett hallgatóját.

VISSZASZÁMLÁLÁS

Marosi Zoltán rajza

Politikai kultúra — régi és új elemekkel

A Póltár március 8-i vendége Gombár Csaba (a Társadalomtudományi Intézet tudományos munkatársa) bevezetője első mozzanataként felhívta a figyelmet arra, hogy a politikai kultúrára vonatkozóan Magyarországon nem áll rendelkezésre szociológiai áttekinthető, így megállapításai szűkölködő egyéni tapasztalat, spekulatív elképzeléseken nyugszanak, ám ennek ellenére, mint a valóság jelenségei közelítései, elfogadhatók.

A politikai kultúrának három típusa jellemző főként hazánkban. Az egyik az alattud, a politikai események passzív követni készsége, az a jelenség, amire azt szokták mondani: az emberek nem csinálnak semmit a közéletben stb. A kedvező vagy kedvezőtlen politikai döntések elszendése ez, a döntésekben való tevőleges részvétel helyett. A másik jellemzője a magyar politikai kultúrának, egy jogtudat nélküli gravitációs (sérelemi) politikai beállítódás. Politikai hírek sérelemként (morgolódásként, siránkozásoként stb.) való megfogalmazása, csereberéje jellemzi ezt a viselkedési szabályosságot. A sérelem felhagyortatása ugyanakkor nem párosul bírói jogorvoslat igényé-

vel, jogokra, szerződésekre való hivatkozással. Ennek az attitűdnek a funkcionálásában szerepet játszik többek között az, hogy ma csak államjogról, államigazgatási jogról beszélünk, közjogról nem. Utóbbi jobban magában foglalja ugyanis, hogy az állampolgárok önmagukat is „igazgatják”, nemcsak az államigazgatás irányítja őket. A harmadik — tudatosan meg nem fogalmazott — sajátos politikai ráérzés, hozzáállás, amely jellemzi politikai kultúránkat, egyfajta borúlátó mentalitás. Győzelem vagy vereség, jó vagy rossz történik velünk, a tények ellenére is a vereséget érezzük igazán magunkénak, belőlünk fakadónak. A politikai kezdeményezés, vállalkozókedv kevéskor jelenik meg, amit erősít az a nemzedékről-nemzedékre öröklődő történelmi tapasztalat (elsősorban a két világháború tapasztalata), amely akként transzformálja-közvetíti a nemzetközi feszültségeket, hogy azok semmi jót nem hozhatnak a magyar nemzet számára.

Az utóbbi másfél évtizedben azonban a tolerancia, a konszenzus, a közmegegyezés olyan elemek váltak közzmértté, amelyek ezelőtt sohasem vol-

tak jelen a magyar politikai kultúrában. A kérdés az, hogy mennyire vagyunk képesek az intézményes politikai gyakorlatban ezeket az elveket érvényesíteni. Bár a mi politikai szervezeti rendszerünk igen egyszerű, az, hogy hogyan történik a politikai döntéshozatal, mind alulról, mind felülről átláthatatlan. Ez a helyzet káros e három elv érvényesülése szempontjából, mert ha a politikai kérdések nem szerződéses alapon dőlnek el a társadalom nyilvánosságát előtt (ha tehát nem lehet tudni ki, ki-vel, miben állapodott meg), akkor előállhat az a szituáció, hogy a toleranciát — ami a hatalom kézbentartásának erőnye — úgy értelmezzük, hogy a fent hozott döntésekkel kapcsolatban türelmet kell tanúsítani azoknak, akikre vonatkozik.

A nevelésnek-oktatásnak a politikai kultúrát módosító szerepére vonatkozóan Gombár Csaba mondanivalójának lényege abban foglalható össze, hogy ezek nincsenek igazán hatással a politikai kultúrára, azt elsősorban a politikai gyakorlat sokéves tapasztalata módosíthatja. Ugyanakkor hiánnyuk nálunk az állam-politika élethez szükséges politikai technikák, a döntések-

ben való részvétel módjainak stb. (a modern módszereken, a játékelméleten stb. alapuló) oktatása. A politikai képzésben ezek helyett ideológiai okfejtések kapnak helyet, illetve pótlólagos információátadás folyik.

A nyilvánosság sok éve vizsgálatát problémájával kapcsolatban Gombár Csaba többek között a szervezeti, jogi összefüggésekre hívta fel a figyelmet. Nálunk csak tájékoztatói törvény van, amely azt rögzíti, hogy kinek joga és kötelessége a tájékoztatás. Nincs viszont sajtótörvényünk, amely szabályozná, hogy mit, milyen módon szabad közölni, hogy milyen jogorvoslatért fordulhat a szerző, ha a sajtóetika megsértésével vádolják stb. Ez a körülmény nyit utat annak a fajta „sajtóirányításnak”, amely úgy működik, hogy a sajtóban érintett felelősök az újságok, a tv, rádió stb. vezetőihez intézett telefon segítségével akadályozzák meg egy-egy cikk, hír, riport stb. megjelenését. Ez a fajta „irányítás” egyre kevésbé funkcionál, ami görcsöket okoz a tájékoztatás működésében.

Az est második felében Gombár Csaba a hallgatóság kérdéseire válaszolt.

K. S.

Az Egyetemi Szemle a rektori tanács előtt

A legutóbbi rektori tanácsülésen tájékoztatást adott Neményi István, az Egyetemi Szemle felelős szerkesztője, az immáron öt éve megjelenő folyóiratunkról. A jelentés szövegét a folyóirat indításának előkészületeiről, a kialakított szerkesztőségről és a szerkesztő bizottságról. Húsz tagja van a szerkesztő bizottságnak a karokat megfelelően képviselve. Felkérésre a KISZ-szervezet is delegált egy tagot a szerkesztő bizottságba. A szerkesztőség tagjai: Ferenczi Tibor (ipar kar), Hőgye Mihály (általános kar), és Kulcsár Dezső (kereskedelmi kar), akik társadalmi munkában nagy újszeretettel végzik az indulás pillanatától a mai napig ez a feladatot. Megoldott a példányonkénti árusítás és az esetleges előfizetők szervezése az egyetemi könyvtérrel közreműködésével. De biztosított az Egyetemi Szemle nemzetközi kapcsolata is a központi könyvtár segítségével. A könyvtár a rendelkezésére bocsátott 190 példányból kb.

130-at küld csereanyagként a világ számos országába, egyben ebből látja el a központi és a tanszéki olvasót, illetve könyvtárakat.

Aki kezébe vette egyszer is már egyetemi tudományos folyóiratunkat az körülbelül tiztában van a céljával is: ismertetni egyetemünk oktatóinak tudományos törekvéseit, valamint közrebocsátani az oktatás céljait szolgáló tanulmányokat. A szerzők az egyetem oktatói közül valók, akik felelősek irnak vagy spontán vállalkoznak a közreműködésre. Nagy figyelmet fordít a szerkesztőség a Rudas László-díjas pályázatokra. Több alkalommal kérte a KISZ támogatását a hallgatók ösztönzésére, de ez — néhány TDK-dolgozat közlésén túl — ezüst eredményt hozott. Öt év alatt 18 szám jelent meg, körülbelül 200 cikkel. Ennek 10-12 százaléka hallgatók és doktoranduszok tanulmányai és 20-25 százaléka fiatal oktatók írásai voltak.

Az Egyetemi Szemle fogad-

tatására jellemző, hogy a 18 megjelent számból 10 teljesen elfogyott, sőt, utánrendelési igény is volt. Pozitív a külföldi és a belföldi reakció. Sajnos, kevés diák vásárolja a lapot, ami részben a felemelt árral (24 Ft) magyarázható, részben azzal, hogy a könyvtárban elegendő példányszám áll rendelkezésre. Akadályozza a terjesztést az is, hogy az oktatás több épületben folyik. Biztos, hogy javítaná a lap népszerűségét, ha a cikkeket írói az oktatás alkalmával felhívják hallgatók figyelmét megjelent tanulmányaikra.

Szó volt még az Egyetemi Szemle költségkihatásairól. Egy-egy szám nyomdai költsége 75 ezer forint körül alakult. A nagyobb példányszám emeli a nyomdai költségeket, de fajtágonként csökkent. A szerkesztőség tájékozódása szerint kb. 5 ezer példány esetén éri el az önfinanszírozást a mai árak mellett. A költségek csökkentése érdekében a szer-

kesztőség reklámközléssel próbálkozott, de — nem kívánatos egyetemi kihatásai miatt — nem sok sikerrel.

Neményi István tájékoztatta a rektori tanácsot a Dabasi Nyomda és a szerkesztőség jó kapcsolatáról. Ennek szellemében készülnek az MSZMP XIII. kongresszusára. Az Egyetemi Szemle kongresszusi számát, amely ez év szeptemberében, októberében esedékes, a nyomda társadalmi munkában készíti majd el.

A tájékoztató befejeztével Neményi István az ötéves ciklus befejeztére való tekintettel felelős szerkesztői megbízatásáról leköszönt. A bejelentés a rektori tanács nem vette tudomásul, miután Neményi István tevékenységével elégedett, és szerkesztői működésének nincs semmilyen akadály. Mindezek alapján a tanács megköszönte eddigi tevékenységét és további eredményes munkát kívánt a szerkesztőnek.

H. E.

Új dékánhelyettes

Szűnő árukapcsolás

A kereskedelmi kar tanácsa legutóbb Lantos Imre előterjesztésében a blokkrendszer oktatási formáját értékelte átfogóan. Megállapította, hogy az alternatív blokk rendszer eredményesen működik, jól egészíti ki a szakok szerinti képzést. Erénye az is, hogy lehetővé és szükségessé teszi blokkonként egy-két külső előadó vagy társtanári oktató közreműködését, a tanszéki együttműködés felé mutat.

A továbbfejlesztés érdekében Kollarik Amália dékán javasolta, hogy a hallgatónak ne mind a 6-7, a választott blokkot alkotó tárgyat kelljen kötelezően felvennie, hanem kb. 3 blokkalaptárgy mellett a többit maga választhassa, szélesebb „étlap”, orientálás és nem kényszer hatása.

A kialakuló heves vita során a javaslatot támogatók közül Kreskay Ferenc arra hívta fel a figyelmet, hogy a köztötségnek ez az oldása, helyesen, jobban lehetővé teszi, hogy a diák más egyetemek tárgyait is felvehesse, pl. nemzetközi szakon az ELTE tárgyait. Frenyó Andrea hallgató szerint előny az is, hogy az adott blokkot választó különböző szakos hallgatók előképzettségüknek megfelelően szelektálhatnak, tehát pl. az idegenforgalom blokkon a külkereseknek nem kéne az áruforgalmisokkal együtt másodszor is felvenniük az általuk már tanult külker. tárgyat, mint velük előfordult.

A javaslat helyesen felnőtteknek tekinti a diákokat. Tóth Tamás a javaslatot az árukapcsolás kényszerének feloldásaként üdvözölte.

Molnár László (placukatató) és Bernáth Tivadar (gazdaságtudományi tanszékvezető) nagyra értékelte a blokkrendszer, mely a nem szakvezető tanszék számára legalább némi „versenyoziciót” teremtett. A blokkrendszer „fellazítását”, a nem kellő „irányítottságot” nem tartanak szerencsésnek, tévesztésként értékelik. Tanterem- és időpontegyeztetési gondoktól is tartanak.

Kollarik Amália összefoglalója megállapította, hogy éppen ezért az oldottabb blokkrendszer a kötelező óraszám csökkentését, új és jobb órarend készítését követelné meg. A tanács a blokkon belüli alternatív javaslatát elfogadta, azzal, hogy a hallgatók segítségével fokozottan kell törekedni a túlhaladott blokkok megszüntetésére, a gyakorlati jelleg erősítésére, a tananyagfejlesztésre, a követelmények egységesítésére, a tájékoztatás javítására, a jobb orientálásra.

A kari tanács Lantos Imre kétszeri megbízatása lejártával Bajnógel Józsefet, a belker. tanszék docensét választotta július 1-től dékánhelyettesnek. Ezenkívül egyetemi tanári és docensi címekre, tanszékvezetői meghosszabbításokra tett javaslatot.

Minden tanár velünk van?

A pártbizottság munkatervének megfelelően elkezdődött az oktatók ideológiai, politikai arculatának vizsgálata és elemzése az alapszervezetekben. A vita szempontjait az alapszervezeti agitációs és propagandafelelősök megbeszélése alapján állította össze a párt- és ezt juttatta el az alapszervezeti vezetőségekhez és a pártcsoportokhoz.

Hogy mit tartalmaznak a kérdések, amelyekkel ezt a rendkívül nehéz feladatot igyekszik az egyetemi pártszervezet megoldani? Íme néhány példa: „Aki nincs ellenünk, az velünk van” jelszó alapján minden tanárt a velünk van kategóriába kell-e sorolnunk? Van-e egyetemünkön ellenzék? Milyen az oktatói kar politikai, ideológiai kultúrájának fejlettsége? Elnek-e az oktatók az adott demokratikus formákra, lehetőségekre? Értelmesnek és érdemesnek tartják-e az egyetemi közéletben való aktív részvételt? Módosul-e az oktatók gondolkodásában a szocializmuskép, mennyiben táplálják azt a szocialista építés reform előtti időszakában elterjedt illúziók? Érzik-e a szükségét, hogy a politikai szférában is reformra kerüljön sor? A környező országokban a magyar kisebbség helyzete mennyiben tartozik ránk? Összhangban áll-e a kitűzött békeszeret irányvonal a valóságos helyzettel? A kelet-nyugati kapcsolat alakulásában a Magyar Népköztársaság tölthet-e be sajátos, egyszersmind progresszív szerepet?

Az elmúlt hónapban a pártcsoport-értekezletek egyéni beszélgetéseken foglalkoztak a legfontosabb politikai-ideológiai kérdések megvitatásával, a párttagság feladataival, az egyetem és az oktatás legfontosabb kérdéseivel. Fontos téma volt a pártdemokrácia és az egyetem életének, demokratikus légkörének kérdésköre.

Minden pártcsoportban élénk vita alakult ki a gazdasági életéről, a gazdasági mechanizmus fejlesztéséről, lehetőségeiről, az életszínvonal kérdéseiről, mindennapi életünkről, a nemzetközi viszonyok mai alakulása, az enyhülés és a feszültség kölcsönös összefüggéseiről, a nemzetközi leszerelés tárgyalások nehézségeiről és kilátásairól. Ugyancsak nagy aktivitást váltott ki Magyarország nemzetközi politikájá, szerepe, valamint a magyar kisebbség határkon túli problémái a politikai, kulturális kapcsolatok fejlesztési lehetőségei. A fölmerült politikai-ideológiai problémákra a pártcsoportok megfelelően reagáltak, és a tapasztalatokról összefoglalót készítettek, belefoglalva a felmerült javaslatokat, illetve az információ javításával kapcsolatos igényeket. Ezeknek az összegyűjtött tapasztalatoknak az alapján a pártalapszervezet és a pártbizottság agitációs és propagandabizottsága áprilisban pb-ülés elé terjeszti majd az oktatók politikai, ideológiai arculatáról illy módon kialakult tapasztalati anyagot.

Együttműködés amerikai egyetemekkel

A múlt év áprilisában Csizmadia Ernő rektor és Csáki Csaba dékán, az Egyesült Államokban jártak, hogy tárgyaljanak egyetemünk és néhány amerikai egyetem közötti együttműködés lehetőségéről. Akkor három egyetemmel előzetes megállapodást kötöttek, amelynek pontosítására és végleges rögzítésére októberben került sor Mózes László (a KTI igazgatója) és Tóth Kálmán (az egyetem nemzetközi titkára) amerikai utazása alkalmával. A részletekről ők adtak felvilágosítást.

Hogyan merült fel az együttműködés gondolata?

Az amerikai felsőoktatásra a kétszintes, a jellemző, amelynek mindkét szakaszában a hallgatók többféle kurzus között szabadon választhatnak. Ezek között szerepelnek a szocialista országok gazdaságával, történelmével foglalkozó tárgyak is. A hallgatók számára nyilván kedvező, ha az adott országgal a helyszínen helyi kurzusok folyamán ismerkednek meg és az egyetemnek sem rossz a reklám, hogy a „kelet-európai ismereteket szerezzék meg Kelet-Európában”. Ott az egyetemnek versenyezniük kell a fizető hallgatókért.

Minek az alapján jöhetett létre a szerződés?

Itt a legfontosabb talán az, hogy már korábban széles körű személyi kapcsolatok alakultak ki. Éppen a közel múltban járt le négyéves amerikai kinttartózkodásom, amikor meghívtak oktatóként működtem a Rutgers Universityn. Ez alatt az idő alatt sok helyen megfordultam és nagyon sok ismeretségre tettem szert, ami elengedhetetlen az ilyenfajta együttműködés kialakításakor. Az is igaz, hogy mielőtt bármi szóba jöhetett volna, be kellett bizonyítani, hogy a magyar közgazdasági oktatás konvertálható az amerikaiak számára.

Végül is milyen megállapodások jöttek létre?

Szerződést kötöttünk egy egyetemmel New-Jersey, Philadelphia) oktatók cseréjé-

re. Ez azt jelenti, hogy magyar szakemberek utaznak ki az amerikai egyetemre oktatni és amerikaiak jönnek hozzánk kutatói, konzultánsi és egyáltalán ismerkedni az itteni viszonyokkal.

Ettől eltérő jellegű a Chicagói De Paul Universityvel (ez magányetem) és a délkaliforniai University of South Karolinával kötött megegyezés. Ennek keretében a két egyetem kb. harminc fős hallgatói csoportokat fog küldeni Magyarországra, 3,5 hónapra, ugyanakkor magyar oktatók mehetnek hozzájuk fél éves időtartamra. Az amerikai hallgatók természetesen fizetnek is az itteni oktatásért.

Pontosan mit jelent ez a kapcsolat az amerikai hallgatók számára?

A 3,5 hónap során alapvetően három tárgyat fognak tanulni, amelyek eredménye beleszámít az USA-ban megszerzendő diplomájukhoz szükséges pontok közé. Ez lényegében annyit jelent, hogy a küldő egyetemen hivatalos kurzusként fogadják el itteni tanulmányaikat. A fő tárgyak a következők: magyar történelem és kultúra, kelet-nyugati kapcsolatok, szocialista tervezés és szocialista fejlődés, ezt megelőzően intenzív magyar nyelvtanfolyamot vesznek részt és a nyelvtanulást később sem hagyják abba. (Ez egyébként az ő saját kérésük volt.)

Mit várnak az amerikai hallgatók magyarországi tanulmányaitól?

Elsősorban azt, hogy megismerkedjenek a magyar egyetemek szellemével, hogy lássák hogyan élnek itt az egyetemisták, milyen az oktatás színvonala, milyen lehetőségek vannak? Éppen ezért ugyanolyan bánásmódban fognak részesülni, mint a hazai hallgatók; ugyanazoktól az oktatóktól fognak előadásokat hallani, a Kinizsi utcai kollégiumban fognak lakni és a menzán étkezni. Összesen két kisértő tanár jön velük, egyébként meg kell próbálniuk megállni a saját lábukon. Mi

nagyon reméljük, hogy kedvező kapcsolatok fognak kialakulni az amerikai és magyar diákok között és hogy sikerül bevonnunk őket az „igazi” egyetemi életbe.

Csupán a számonkérés módja lesz náluk eltérő. Tárgyanként heti kétszer két órájuk lesz, plusz konzultáció, ami nagyjából megfelel az amerikai egyetemek terhelésének. Fél év közben házfeladatokkal három-négy zéhával, fél-évközi („negyedéves”) vizsgákkal kell megküzdniük és persze nekik is lesz félévi vizsga.

Alapvetően eltér a szemléletük a hazai hallgatókéétól. Ők azt várják, hogy a pénzükért kapjanak is valamit, így az órák látogatásával aligha lesz gond.

Mit várnak önök ezektől a kapcsolatoktól?

Ez elsősorban abból a szempontból kedvező, hogy magyar oktatók viszonylag hosszabb ideig tartózkodhatnak az Egyesült Államokban, ami nemcsak a hazai oktatás színvonalának emelkedéséhez, hanem nyelvtudásuk elmélyítéséhez is hozzájárulhat. Az ilyen utak lehetőségét adnak személyes kapcsolatok teremtésére és egyetemünk külföldi elismertetésére. Már eddig is több neves professzor és komoly pénzintézetek igazgatói keresték fel a Közgáz és a közgazdaságtudomány legkülönbözőbb területeinek képviselői közül. Legközelebb áprilisban az amerikai hallgatókkal együtt érkezük hozzánk egy hétre J. Kuhlmann, két híres amerikai pénzintézet vezetője, neves politológus, valamint R. Farkas, az USA vezető liberális szovjetológusa.

A másik oldalról az is jó, hogy a magyar hallgatók találkozhatnak amerikaiakkal és így személyes kapcsolatok, közvetlen információcsere alakulhat ki. Éppen ezért szívesen látnánk bármilyen erre vonatkozó kezdeményezést a hallgatók részéről. Végül is reméljük, hogy mindenki azt fogja kapni a szerződésektől, amit vár tőlük.

Székely Andrea

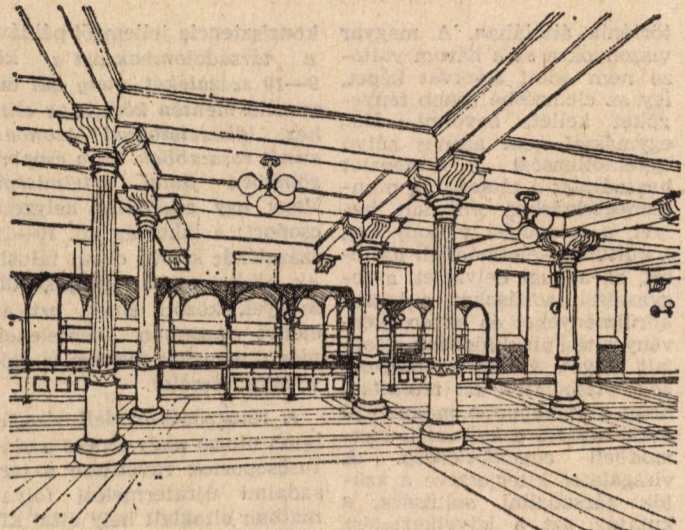
Tervezőasztalon az egyetem

Beszélgetés Mányi István építésszel

Már vártalak benneteket! — kezdi a beszélgetést a KÖZTI vári műtermében Mányi István építész. Kollégáival, Pál Katalin építésszel és Gothárd Erzsébet belsőépítésszel hatodik éve vezetik egyetemünk megújításának munkálatait. Főhadiszállásra emlékeztek a szoba, amelyben beszélgetünk, s az akták, vázlatok, tervgöngyölegek között

vái iránymutatóak, de hogy milyen egy szemináriummal teremmel kapcsolatos igénye egy diáknak, azt csak töletek tudhatjuk meg. Fontos lenne azt is tudni, hogy az aula kialakítását milyen program befolyásolhatják. Az ifjúsági klubba — amelyet a jelenlegi menza helyén, a pincében helyezünk el — milyen berendezést szeretnétek, milyen prog-

fűtés — szellőzés megoldása. Nem lényegtelen például, hogy a csatornahálózat teljes cseréjével megszüntessük a nedvesedés legfőbb „forrását”. Jellemző: anélkül, hogy pazarolnánk, a korszerű világítóberendezésekkel és technikai felszerelésekkel az egyetem villamosenergia-szükséglete többszöröse nővekszik. Az előadótermek is kényelmesebbek lesznek, technikailag is jól felszereljük őket.

GOTHÁRD ERZSÉBET belsőépítész rajza Térbe állított pavilon (büfé) az aulában

nemcsak tájékoztatást kapok, de bepillanthatok a tervezőszervező munka bonyolult világába is.

Az aula plexiből készült makettje mellett beszélgetünk.

Mindenféleképpen úgy gondoltam volna, hogy a különböző ifjúsági parlamenti fórumokról vagy bármilyen más diákkörből, a KISZ-bizottságról érkeznek észrevételek a tervezési programhoz, jelzitek érdeklődésüket az egyetem megújításában.

Azon túl, hogy mi építészeti leg tudjuk, mit kell csinálni, szükségünk lenne a diákok véleményére, ötleteire, a tervezési program kiegészítésére.

Igaz, hogy az Országos Oktatástechnikai Központ norma-

ramokat akartok rendezni. A klub büféjét ki fogja üzemeltetni, egyetemisták vagy valamelyik vállalat? Milyen legyen a világítás, mobil színpad? Milyenek legyenek a bútorok, hová helyezjük el a hangfalakat? Hiszitek vagy sem: az is jó lenne, ha elmondhatók, hova és hány ping-pongasztalt tegyünk. Sajnos a programadásban mindig lemaradás van.

Jó lenne találkozni a diákokkal, hogy legalábbis az ifjúsági klubra vonatkozó kéréseiket, de általában az egyetem felújításával kapcsolatos konkrét javaslatokat, ötleteiket megvitassuk.

Valószínűleg nem tölem halad először, de fontos elmondani, hogy az épületet Ybl Miklós 1870-ben tervezte. Eredetileg a mai MEM helyére — Kossuth tér — szánták, de miután a Vámház nemcsak pénzügyi és vámhivataloknak adott helyet, hanem áruforgalmi és raktárfunkciókat is ellátott, ezért az akkor még külvárosnak számító alsó Dunaparton, a Sőház térre tessékelték ki gróf Andrassy Gyula miniszterelnök. Ybl-ot hat tervet készített, míg végül ezt a megvalósult tervet elfogadták. A mostani építkezés során arra törekszünk, hogy az eredeti architektúrát lehetőség szerint visszaállítsuk. Például

ismét láthatóvá tesszük a földszinti zsinbongók öntöttvas pilléreit, hogy mindenki élvezhesse ezt, az országban szinte páratlan szépségű architektúrát.

Az előadótermek fölé kerülő teraszfedémekkel a belső udvarok az eredeti térerányhoz közelítenek. Az épület homlokzata is izgalmas neoreneszánsz próbálkozás, fordulópontra Ybl munkásságában, amely aztán az Operaház épületén teljeseedik ki.

A belsőépítész örömmel mutatja vázlatait, miközben egy-egy szakmai problémát meg is beszélnek egymással.

— Aztért az első golyabálra elmegyünk, igaz!? Az aula egyébként visszanyeri eredeti szépségét — folytatja a tervező.

— A főpárkány fölött üveg-tetővel zárjuk le.

A belső udvar — ami az eredeti Ybl-tervekben is disztingvál volt — teljes egészében eredeti homlokzatát nyeri vissza. A sóhajok hídjáról és a második emelet szintjéről egy balluszteres könyvtárral karzórtól lehet majd az aulára lelétni.

A rekonstrukció elhatározásának előfeltétele volt, hogy a könyvtár új épületet kapjon. Így került sor az új könyvtárépület megtervezésére is, majd a Kinizsi utcai tömb felújítására, amely lehetővé tette a központi épület részleges kiürítését. Célnk, hogy a nyilvánvalóan túlterhelte, általános túlhasználtsággal sújtott épületet levegősebbé, pihenőké, zsinbongókkal tágasabbá tegyünk. Ez persze nemcsak építészeti probléma: a víz-gáz vezeték, a vízcsatlakozók, a telefonhálózat, az elektromos szerelési rendszer teljes felújítása szükséges csakúgy, mint a

Zárt láncú tévéhálózatot, szétválasztható szinpadot, tolmácsberendezést, megfelelő hangosítást tervezünk — hogy csak az érdekesebbeket említsem. A II. ütem területén készül egy terem mobil letétőkkel, több cétű hasznosításra. Az emeleten legfeljebb 100 fős előadók lesznek, így megszűnnek a jelenleg még működő „nadrágszija” termek.

Szintenként zsinbongókat és ivókatukat helyezünk el, megpróbáljuk rendezni a nyilvános telefonok ügyét is.

Ugy tünik, a lengyel munkások jelenléte garancia arra, hogy a határidőket betartsuk.

Az épület rekonstrukciójának első üteme 1985. december 31-én fejeződik be, a teljes műszaki készültséget előreláthatólag 1987 végére éri el. Idén 310 millió forint (és az ennek megfelelő rubelfedezet) áll rendelkezésre az építkezés folytatásához, mely jelenleg az ország legjelentősebb oktatási beruházása.

— Hallgatnánk valamit a menza jövőjéről?

— Az épület pincerendszerében valóságos kombinát van kialakulóban. A Pest-Budai Vendéglátóipari Vállalat 3000 adagos konyhája a legkorszerűbb berendezésekkel lesz ellátva. A konyhatchnológiát a Vendéglátóipari Főiskola tervezte, az utolsó szögig a KERIPAR kivitelezésében készül el.

Nyolcvanfős személyzet sűrűgődik majd benne, lesz hidegkonyhája és cukrászda is. A konyha nemcsak az egyetem látja majd el, hanem a kapacitás jobb kihasználása végett más egyetemek is szállít majd.

A konyhatérben szigorúan követjük a KÖJAL-előírásokat, az étteremrész is könnyen tisztítható, egyedileg tervezett bútorokkal lesz berendezve. A menzára igyekvők a kézműs mellett elhaladva egyenesen a két tálalópulthoz érkeznek, itt kapják meg a tálalt és az evőeszközöket. Az étel kiválasztása után a pénztáron áthaladva foglalhatják el helyüket a vendégek, egyszerre hazászan. Ez az elrendezés teljesen keresztvezédsmentes közlekedést biztosít.

Az étteremben érintetlenül meghagyjuk a boltiveteket, a friss levegőt padlócsatornákon keresztül vezetik, amelyek a pillérek mellett rácsokon biztosítják a levegő keringését. A világítást falikarokkal oldjuk meg. Az étterem két részre válik: a tanári és a diákteremre.

A két rész egy légtérben lesz és csak táblák fogják jelezni a határvonalat. Hogy mennyi ideig, azt az üzemeltetés demokratizmusra fogja eldönteni. Az étkezés után futószalagok viszik a piszkos edényeket a gépekkel felszerelt fehérmosógóba. Külön érdekesség, hogy a tálaló mellett nemcsak egy személyzeti éttermet helyeztünk el, hanem egy vendégetermet is, ahol az egyetem vezetői és nyugodtabb körülmények között adhat munkabédet vendégei részére. Menzajeggel és a la carte lehet majd ebédelni. Persze a menü minősége nem a mi asztalunk.

Mi mindent megteszünk azért, hogy méltó színvonalú, korszerű és kulturált éttermet tervesszünk az egyetemi polgárságnak.

Ha minden igaz, egy nyári szünet alatt végeznék az építők az átállással, így a menza bezárása nem okoz kényelmetlenséget sem a hallgatóknak, sem a tanároknak.

A jelenleg üzemelő terület munkabavételére csak az I. ütem átadása után kerül sor.

Bízom benne, hogy 1986 őszétől már a jelenleginél ötszöröse nagyobb területű új menzát birtokba vehetitek.

— Kösziönöm a beszélgetést.

— Remélem ez csak a nyitánya és nem a befejezése a hallgatókkal folytatott párbeszédünknek. Nem udvariasságból mondjam, s most ismétlem:

Szeretnék találkozni veletek, hogy az új épület a lehetőségek szerint a ti igényeiteknek is megfeleljen.

Ugyanis, nektek épül.

Merényi Miklós

Az I. félév vizsgatapasztalatai

(Folytatás az I. oldalról)

kokon 21,3 százalék, a mérnök-közgazdász képzésben pedig 29,5 százalék.

A LETSZÁMALAKULÁS:

Nappali tagozaton a beiratkozott 2210 hallgatóból a félév során kimaradt 12 fő, évhasztást kapott 15 fő. Négyen nem teljesítették a félévet a szorgalmi időszak alapján. Így a vizsgára bocsátott hallgatók aránya a beiratkozottak 98,5 százaléka volt.

Esti-levelező tagozaton a vizsgázók a beiratkozottak 93,96 százalékát tették ki. A félév indulásakor 1937 fő kezdte meg tanulmányait, 86 fő maradt ki (ebből 70 az I. évfolyamról), 3 hallgató nem felelt meg a félévi követelményeknek és 28 fő kapott évhasztásra engedélyt.

Az elmúlt év azonos félévében a nappali tagozaton a vizsgára bocsátott hallgatók aránya 99 százalék, esti-levelező tagozaton pedig 90,4 százalék volt, így a munka mellett tanulók lemorzsolódása ez évben kedvezőbb képet mutat.

A február elején összesített adatok szerint a félévet teljesített és beiratkozott hallgatók aránya a különböző tagozaton a következőképpen alakult: 1982/83. tanév, I. félév, nappali tagozat: 98,0 százalék, esti-levelező tagozat: 83,96 százalék, 1983/84. tanév, I. félév, nappali tagozat: 94,7 százalék, esti-levelező tagozat: 87,35 százalék.

Tehát megállapíthatjuk, hogy a vizsgaidőszak lezárása után a nappali tagozat hallgatói létszáma az elmúlt évhez képest valamivel nagyobb kimaradást mutat, az esti és levelező tagozatokon viszont jelentősebb javulás észlelhető mind a szorgalmi időszak, mind a vizsgaidőszak teljesítése tekintetében. Az I. évfolyam valamilyen gyengébb eredményt mutatott a félév során a korábbi évekhez viszonyítva. Ennek egyik összetevőjeként az új felvételi rendszer kezdeti nehézségeit ill. kialakulatlaniságot jelöljük

meg: másrészt úgy érzik, belevágnak az egyetemi oktatással jelenleg együttjáró technikai feltételek rosszabbodása. Az I. évfolyamra beiratkozott hallgatói létszám 98,34 százaléka kezdte meg vizsgáit, 88,25 százalék folytatja a vizsgák teljesítése után tanulmányait a II. félévben, emellett 40 fő tehet utóvizsgát dékánai vagy rektori engedély alapján.

A TANULMÁNYI EREDMÉNYEK ÉS AZ UTÓVIZSGÁK ALAKULÁSA:

Az egyes tárgyak átlagos vizsgaeredményei többségben kevés eltérést mutatnak az egy évvel ezelőttiékhöz viszonyítva. Jelentősen jobb az átlag tudományos szocializmusból: a nappali tagozaton a tavalyi 3,85 helyett 4,22 (az összegyűjtési átlag is a legjobbnak mondható: 3,78). Ezt követi a világgazdaságtan c. tárgy 3,71 egyetemi átlaga, bár a nappali és esti tagozaton 0,2-es romlás tapasztalható, a levelező tagozaton viszont 0,3 az emelkedés az elmúlt évhez képest.

Politikai gazdaságtanból rosszabb a vizsgaátlag az I. évfolyamon (3,38 helyett 3,04), valamint számítástechnikából a II. évfolyamon 2,92-re csökkent a tanulmányi átlag az elmúlt évi 3,31 helyett. Leggyengébb a tantárgyi átlag egyetemi viszonylatban az I. évfolyamon matematikából (2,39) és a II. évfolyamon az általános statisztika c. tárgyból (2,66).

Az elégtelen vizsgák aránya, illetve száma ebben a félévben is az analízis, számítástechnika, közgazdasági elméletek története, politikai gazdaságtan c. tárgyaknál a legmagasabb a korábbi évekhez hasonlóan, sőt még emelkedést is mutat.

Az általános kar beszámolója szerint a tanári „C” szakon a legrosszabb eredmények a TTK tantárgyaiból születtek. A fizikai kémia kollokviumon 1 hallgató kapott középet, a többi 6 hallgató elégtelen: a III. éves szigorlat átlaga 2,57 (3 hallgató dékánai engedéllyel

februárban vizsgáztak). Alacsonyabb eredményt értek el a III. év „C” szakosai népgazdaság-tervezésből. Eddig külön előadást hallgattak, ez évtől pedig az évfolyammal együtt jártak, s így jobban megmutatkoztak az alapanyagok eltérő struktúrája. A III. éves tanári A szak ebben az évben lényegesen gyengébb eredményt ért el (3,2) közgazd. elm. tört. tantárgyból, mint a tavalyiak (4,2), igaz, hogy a mostani IV. évesek csoportja évek óta a legkiemelkedőbb volt (jelenlegi tantárgyi átlaguk 4,35). E tárgyból a „B” szak 15 hallgatója közül heten utóvizsgáztak. A pénzügyszak harmadéves hallgatói elismeréssel emelték, hogy a szóbeli eredménye „jelentősen elterítette” a vizsgajegyet az írásbeli dolgozat eredményétől.

A tervgazdasági szakon (III. évf.) a matematikai statisztika 3,53 volt, három hallgató dékánai engedélyt kapott a februári időpontra halasztódott. Ökonometriából két hallgató utóvizsgajelleggel számolt be: a csoport átlaga 4,6.

A kereskedelmi karon a II. évfolyam nappali szakos hallgatói a statisztika és informatika tárgyak kivételével általában eredményesen zárták a félévet. Alacsony volt az utóvizsgák száma is. Különösen jó volt a világgazdasági szak teljesítménye: egyes tanulmányi csoportokban filozófiából és politikai gazdaságtanból 4,0 átlageredményt értek el. Gyengébbnek minősítették a korábbi időszakhoz képest a nemzetközi szakosok szereplését. A kar III. évfolyamán számottevő eltérés, nem tapasztalható, de feltűnik, hogy kevesebb a jeles, ill. kitűnő átlageredmény felmutató hallgatók száma.

A IV. éven az átlagokat az teszi kiegyenlítetté, hogy a népgazdaság pénzügyei, a szociológiai, valamint a szaktárgyak jobb eredményeivel szemben ott találjuk a közg. elm. tört. közepes átlagait, a

külgazdasági szakon a jog, a másik két szakon pedig a világgazdaságtan c. tárgyak sikertelenebbnek mondható eredményeit. A tanulmányi-akták befejező V. éves hallgatóink (néhány problémás nyelvi szigorlat kivételével) (különösebb meglepetést nem okoztak, itt a legtöbb a jeles vagy kitűnő átlagot elérők száma (a nappali tagozatos hallgatók 8 százaléka ért el 4,5-et meghaladó átlageredményt).

A külföldi hallgatók felkészülését és eredményeit tanszékeink aggasztóan alacsony színvonalúnak ítélték meg.

Nappali tagozaton az elégtelen vizsgák száma 1094. A javított vizsgák és az engedély alapján megíggy utóvizsgákon kívül 150 sikertelen kísérlet eredményezett félévismétlést, vagy egy-két esetben a tanulmányok befejeződését.

Esti-levelező tagozaton 1122 az elégtelen vizsgák száma, ebből 841 utóvizsgával javított, 51 pedig — engedéllyel — februári időpontra halasztódott. Így a kijavított vizsgaszám: 415, tehát a nappali tagozatának mintegy 2,7-szerese.

Legalacsonyabb a kihelyezett tagozatokon, legmagasabb a levelező tagozat I vizsgázott hallgatójára számított bukások aránya. Kiugróan magasnak értékeljük az esti és levelező (5 éves) szakok első évfolyamai hallgatóinak mutatószámát.

Szűróvizsgálat

Március 27—28-án a Dimitrov téri és a Kinizsi utcai épületben, április 10-én pedig a Makareno utcai épületben délelőtt 11 és délután 4 óra között ér- és rendszerbetegségek szűróvizsgálatára kerül sor. Egyetemünk valamennyi dolgozójának módjában áll a szűróvizsgálaton részt venni. A vérnyomásmérést a SZOTE munkatársai végzik. A vérnyomásmérés helye: a tanszéki titkárságokon.

„...hallgat a felszín, s fecseg a mély...”

A reflektálás igényét, a vég-ső lökést a Közgazdász legutóbbi számában Karsai Tamás tollából megjelent cikk szolgáltatta. Egyre inkább érdekesnek tűnik számomra, hogy a hallgatói politikai közélet látszólagos állóvizében fodrot sem vetnek a mind gyakrabban megjelenő ostromzó vélemények, kritikai igény-nyel fellépő hozzászólások. Ezen írások alkotóinak többsége szerint a fiatalság, sőt az egyetemi fiatalság nagy része apolitikus, cinikus, kiábrándult magatartást vett fel.

Értessem szerint ez túlzás, de ha el is fogadjuk ezt az álláspontot, én akkor is csak sokak által ugyanígy észlelhető jelenségek újbóli elismérlését látom ezekben a véleményekben. Az okok felkutatására, kimondására kevesen mernek vállalkozni.

A „politikai gyermekséget” a társadalmi „infantilizmust” többen felelték, holott ezek éppen annak lehetnek a következményei, hogy az ifjúság (és a társadalom) gyakran éppen úgy kezelik, mintha ezek veszélyeztetett és kinköthetetlen jellemzői volnának. (Megemlíthetők például a magyar közönség „eretlennek” történő becézése, vagy a tömegtájékoztatók nem ritkán egyoldalú és kioktató „szájbarágós hangneme”).

A hallgatók eszmei-politikai arculatáról a Periszpók 13. számában igen érdekes gondolatébresztő, vázlatos fejtegetés olvasható, melynek számos megállapításával egyetértek, és csak egy gondolatot szeretnék idézni: „az ideológiai tárgyak többsége

Vita

hittel veszítette. E tárgyak tananyagai és oktatóinak többsége elszakadt a valóságtól, elmaradt a valóság elemzésében”.

E sorok írója (B. Kiss Tamás és Komócsin Sándor) 1983. márciusában, tehát egy éve vetették papírra gondolataikat.

Történtek-e jelentős változások azóta? Hadd jöjjenek kicsit személyesebb problémáival. Nem hiszem, hogy sokan mondhatják, hogy a középiskolából abszolút kristályos, kialakult világnézettel és szemlélettel jöttek az egyetemre. Ennek a megteremtése az egyetem (jellegétől fogva különösen) feladatává vált,

gondolom a filozófia és a társadalomtudományok révén. Többen véltük, én is, hogy pl. filozófia szemináriumokon majd (kissé dagályosan szólva) „viták tüze” alakul ki világnézeti, olykor egyéni véleményekkel tüzdelt filozófiáknak. Ennek ellenére az a helyzet, amiről Balta Csaba ír a Periszpók 18. számában. Ő a filozófiaoktatással kapcsolatban jegyzi meg, hogy felszámolhatóvá akarja tenni „világnézeti nevelésünknek azt az ellentmondását, hogy úgy akar vitaképes önálló véleményrel rendelkező egyéneket nevelni, hogy a szeplőtelen fogantatás mintájára betanítja az anyagot”.

Ez a csattanós és találó helyzetelemzés helytálló. Véleményem szerint, ha már

más fóruma nemigen van, legalább az e feladatra teremtett gyakorlatok utat kéne nyitni a vitaszellel (ki)fejlődésnek, mivel éppen ezek a fórumok hiányoznak és éppen ezeknek a szemináriumoknak többsége csak vegetál; a vélemények összecsapására, formálódására a baráti társaságok, bulik, egyéb összejövetelek keretében kerül kizárólag sor.

Egy szó, mint száz, nem értek egyet a túlzott „állóvizelmélettel”, véleményem szerint inkább az a helyzet (és ez elismerem nem áldásos), ami neves költőnk (bocsássa meg nekem) kissé átfordult sorával jellemezhető, s amely e rövid eszmefuttatás címe is egyben.

Kolozsvári Zoltán

Bemutatkozok a Kíváncsiak Klubja

Kezdjük talán azzal, mi is az a Kíváncsiak Klubja. A név némiképp megtévesztő lehet, mivel nemcsak egy klubról van szó, hanem egy nemrég megalakult új típusú KISZ-alapszervezetről, amely „kíváncsi” hallgatókat tömörít.

Kíváncsiakat, akiket elsősorban a gazdaság és a politika érdekel. Ennek megfelelően tüztük ki céljainkat is.

Terveink közé tartozik különböző előadások, fórumok, vitaestek szervezése neves közgazdászok, politikusok részvételével, valamint idővel a POLTÁR szervezésének átvétele.

Megismerni a már dolgozó közgazdászok munkáját, munkakörülményeit, feladataikat: kíváncsiak vagyunk arra, mit is csinál valójában egy „kész” közgazdász.

Legközelebbi programunk egy fórum lesz, amelyen a Te-

rimplex Külkereskedelmi Vállalat képviselője fog válaszolni az érdeklődők kérdéseire. Különösen a harmadikos és negyedikos diákok munkahelyválasztásában nyújthat ez a fórum hathatós segítséget.

Alapszervezetünk bekapcsolódott a TEB, valamint az Egyetem-Külvilág Kapcsolat Munkabizottság tevékenységébe is.

Tekintettel arra, hogy március 22-ig minden KISZ-tag-nak meg kell újítania KISZ-tagságát, nagyszerű alkalom kínálkozik az alapszervezetünkhöz való csatlakozásra mindazok számára, akik szeretnék bekapcsolódni tevékenységünkbe. Természetesen nemcsak elsőők, hanem felsőbb évesek jelentkezését is várjuk. Jelenkezni lehet KISZ-titkárnknál, Gyenis Ágnesnél, valamint e cikk szerzőjénél is.

Gáspár Tamás

„Véleményünk megkerülhetetlenné vált”

„De hogyan képviseljük?”

Szükségesnek tartjuk, hogy diákjainknak ismeretük legyen az őket képviselő társak tevékenységéről, s ezen keresztül a különböző képviselői testületek munkájáról, azokról a kérdésekről, amelyek a szűkebb egyetemi ügyeken túlmenően, az egyetemi, főiskolai rétegben viták tárgyát képezik.

Lehetnek-e illúzióink a szakági reformról?

Legutóbb a szakági oktatáskorszerűsítési koncepciók ügyével is foglalkoztunk az EFT-ben. Mint ismeretes, ez a munka gesztori rendszerben folyik, így például a közgazdasági felsőoktatási szakági gesztora egyetemünk, és a munkáért a minisztérium rektorunkat tette felelőssé. A konkrét gesztoroktól függetlenül, a gesztori rendszer felvet bizonyos problémákat. Úgy tűnik, hogy nem egyértelműen biztosítható az érdemi korszerűsítési munka vezérése, össztönzése, helyt ad felöltség-át-hárító mechanizmusoknak. A minisztérium felkérte az EFT-t, hogy foglaljon állást az egyes szakági koncepciókról, az EFT azonban szerintem helyesen ezt nem kívánja testületi ülésen megtenni. Szakáganként viszont munkabizottságok alakultak az EFT-n belül a KISZ-es közreműködés, a korreferátumok összehangolása érdekében.

Mi az egyetemen részt veszünk a munka minden fázisában, így képviseljük magunkat a tanszéki, kari, egyetemi vitákban csakúgy, mint a tanfolyamcsoportonkénti munkalátogatások. KISZ oktatási

szakmai értékelést adott a szakági koncepcióról, KISZ-bizottságunk állást foglalt a főbb kérdésekben és a párt-szervezet vitáiban is aktíván részt veszünk. A szakági KISZ-es munkabizottságot Tétényi Tamással mi ketten irányítjuk, engem kértek fel a szakági ifjúsági parlament vagy fórum KISZ-es előkészítésével, levezetésével. E parlament vagy fórum az érintett főiskolák, főiskolai és egyetemi karok és egyetemünk fiataljainak képviselőitől április elején, a tavaszi szünet vége körül várható.

Munkabizottságunk részletes szakmai értékelést adott a szakági koncepcióról, KISZ-bizottságunk állást foglalt a főbb kérdésekben és a párt-szervezet vitáiban is aktíván részt veszünk.

Nem kéne, azt hiszem, túlzott illúziókat fűzni a szakági korszerűsítési tervek elkészítéséhez, hiszen azok az anyagiakból, érdekvizonyokból stb. adódó korlátok, amelyek az országos koncepció készítésekor megvoltak, most is fennállnak. Ennek ellenére mindenképpen törekedni kell arra, hogy minél több eredményt elérjünk a vitákban; arra, hogy tudatában legyünk, mit is fogadunk el. Ha reformtervet, akkor reformtervet; ha tördést-földést, akkor

toldás-földést; és ha nyugodt, folyamatos korszerűsítést, akkor azt. És arra, hogy ez a határozat ne zárjon le, ne zár-

Mi hír a hallgatói képviselői rendszerről?

A hallgatói képviselői rendszer kérdéskörével foglalkozó EFT-munkabizottságban, amelyet én vezetek, ezt a kérdést illetően meglepően megoszlanak a vélemények,

sem ki semmit, ne zárja el a további korszerűsítési munka, közös gondolkodás, közös kezdeményezések útját.

nem olyan egyértelműen követelik a hallgatói jogú képviselőt, mint azt hinnék. Áprilisban hoz majd állásfoglalást az EFT.

Hogyan áll a réteglap sorsa?

Az EFT-t Szandner Iván tájékoztatta az Intéző Bizottság döntéséről, amely nem vállalta fel az önálló egyetemi, főiskolai hetilap ügyét. Az EFT úgy foglalt állást, ahogy előzőleg mi is itt a Közgázson: az EFT továbbra is önálló hetilapot tart szükségesnek, a kialakult helyzetben azonban a felajánlott kompromisszumos megoldás (a Magyar Ifjúság önálló melléklete) keretein belül megpróbálja a lehető legelőnyösebb változa-

tot kiharcolni. A mellékletre vonatkozó végleges előterjesztés alapján döntheti el, hogy a konkrét megoldást támogatja-e. Véleményem szerint a réteglap körüli több éves huzavona káros volt, ebben bizalmi konfliktus is tükröződött. A kérdést gyorsabban és nyíltabb vita alapján kellett volna kezelni. Sajnálatos, hogy így történt. Ugyanakkor maga a döntés még elfogadható is lehet, elvileg ilyen keretek között is lehetséges érdekeinket szolgáló jó lapot készíteni.

Hogyan értékeled a réteg eredményeit?

Az EFT legutóbbi áttekintése az ifjúsági szövetség rétegmunkájának közép- és hosszútávú kérdéseit: az egységes ifjúsági szövetségben belüli rétegpolitika javításának lehetőségeit, illetve az egységes szövetségben belüli rétegszervezetek lehetőségeit. Az ezzel foglalkozó munkabizottságokat Gónci János, a budapesti KISZ-bizottság titkára és Sándor Péter vezette. Ez a munka országos gondolkodási folyamat része, amely a párt új ifjúságpolitikai határozatának előkészítéséhez is kapcsolódik.

munkát két kézzel megszámlálható számú EFT-tag végzi. A tagok jó része információhiányban szenved. Számos munkabizottságunk tevékenysége javítja a képet, ezekben számos közgazdász is dolgozik (Kalotay Kálmán, B. Kiss Tamás, Füzési Péter, Újlaky György, Tétényi Tamás stb.).

Tehát ugyan nemcsak apró cseprő eredményeket értünk el, de a nyilvánosság hiánya miatt sokszor magunk sem vagyunk biztosak, hogy döntéseink milyen érdekeket is szolgálnak! A kivezető utat abban látom, hogy nőjön a rétegpolitika önállósága, nőjön a politika nyilvánossága a réteg egészében, sőt kifelé, más rétegek irányában is. Ez a réteglapon kívül, illetve azzal egyidejűleg számos más módon is elősegíthető és elő is kell segíteni. Ehhez persze arra is szükség van, hogy az intézményi szervezetek valóban fontosnak tartják a rétegszintű érdekképviseletet, ne merüljenek el teljesen saját belső ügyeikben és jusson energiájuk az EFT-ben és főleg annak szakértő munkabizottságaiban végzendő munkára.

Mivel foglalkozott a KISZ KB?

A KISZ KB legutóbbi ülésén az agit-prop. munka továbbfejlesztését vitatta meg. A politikai és ideológiai helyzeteket elemző anyaghoz az egyetemi, főiskolai réteg három képviselője is hozzászólott, rámutattak hiányosságaira, azonban a KISZ KB kisebb módosításokkal elfogadta a határozatot. A KB megtárgyalta a környezetgazdálkodás és környezetvédelem helyzetét is. Erről nagyon jó anyag született, de megállapítottuk, hogy ez elsősorban nem a KISZ-en belül megoldható a kérdés. „Vivmány”

viszont, hogy az idén először a magyar KISZ költségvetését a KISZ KB fogadta el, s nem annak intéző bizottsága. A rendelkezésre álló összeg nagyobb, mint tavaly volt, de kisebb, mint 1982-ben. Egy személyi változás: a KISZ KB eddigi titkára, Kovács Jenő, a párt KB párt és tömegszervezeti osztályának helyettes vezetője lett (annak idején Fejtő György is ezt a tiszteletöltötte be), az új titkár Emőd Péter lett. Fejtő György első helyettese pedig Szandner Iván, az egyetemi főiskolai területet felügyelő titkár. —

K. S.

Tanulmányi verseny

Az Agrárközgazdasági tanulmányi versenyét hirdeti a II. és III. évf. agrár szakos hallgatók számára. A versenyre benevezhet minden olyan hallgató, akinek tanulmányi átlageredménye a 3,00-et meghaladja és emellett vállalja, hogy oktatói irányítással önálló kutatásba kezd, és kutatási eredményeiről írásos dolgozatban számol be.

A tanulmányi verseny kutatási témáira az alábbiakat javasoljuk:

— A vállalatiság érvényesülésének akadályai, korlátai és feltételei a mezőgazdasági nagyüzemekben.

— Kockázatvállalás és kockázati biztonság a mezőgazdaság működési rendszerében.

— A mezőgazdaság biztonságos működésének közgazdasági problémái.

— Belső strukturálódás és érdekelttség a mezőgazdasági vállalatokban.

— Szervezeti típusok változása a mezőgazdasági vállalatokban.

— Az agrárkülkereskedelem aktuális problémái.

— A vállalati magatartás alakulása a mezőgazdasági fejlesztésekben és beruházásokban.

— A hatékonyság alakulásában közrejátszó külső és belső tényezők szerepe a mezőgazdaságban.

— A mezőgazdasági vállalati forgóeszköz-finanszírozás aktuális kérdései.

— Valamelyik mezőgazdasági ágazat néhány aktuális közgazdasági problémájának feldolgozása.

— Valamilyen gazdasági problémamegoldásban, döntéshozókészítésben használható kismámítógépes program kidolgozása.

A fentiek mellett szabadon lehet pályázni más, önállóan meghatározott, tanszéki zsűri által jóváhagyott témával is. A tanulmányi versenyre dr. Horváth Lajos tanszéki titkárnál lehet jelentkezni 1984. március 28-ig. A dolgozatok elkészítésének határideje 1984. május 14. A tanulmányok elbírálása két opponens véleménye alapján történik.

Agrárközgazdasági tanszék

Lépés az érdekképviseletben?

vonatkozó jogszabályok értelmében maximum felerészében — a parlament választhatja, részben pedig az állami, párt- és szakszervezeti szervek delegálják.

Az előterjesztéssel kapcsolatban az első kérdést Boldizsár Zsuzsa tette fel arra vonatkozóan, hogy mi haszna új szervezeti formákkal kísérletezni akkor, amikor a jelenlegiek az őket működtetni képesek, a közéletben aktívan részt vevő emberek hiányában nem funkcionálnak megfelelően?

Branyiczki Imre, az egyik előterjesztő e felvetésre reagálva elmondta, hogy a javaslattevő munkabizottság abból indult ki, hogy olyan feltételeket kell teremteni, amelyek segítségével bevonhatók az arra termett emberek a diák-önvékenység önszabályozó, érdekkifejező folyamatába. Megvoltak, megvannak a jogszabályok e téren, de hiányoznak az ezeknek megfelelő működési mechanizmusok, s ez egyenlenségeket teremt az egyes közművelődési tevékenységet folytató diákcsoportok munkájának, életének feltételeiben.

A további hozzászólások jó kiindulópontnak, előrelépésnek tartották az előterjesztésben foglaltakat azzal a feltétellel, hogy pontosan ki kell dolgozni a javaslatokat, meg kell jelölni az egyes szervek jogkörét, hatáskörét stb., további egyeztetést kell végezni a tevékenységcentrumokkal, illetve az egyetem vezetésével. Egy alaposan kidolgozott konkrét koncepció része lesz a küldöttgyűlés elé kerülő, az egyetemi KISZ-szervezet törekvéseit a következő két évre meghatározó tervnek.

★

A március 8-i ülésen a kereskedelmi kar szakvezetőségének beszámolója után Gábori Magdolna, a Studium Generale vezetője ismertette röviden az SG helyzetét és kérte a KISZ-bizottságot, hogy segítsen az SG-nek nagyobb anyagi támogatást, illetve helyiséget szerezni. Szilvássy György e felkérés alapján javasolta, hogy a KISZ-bizottság képviselője az egyetemi költségvetés szociális és kulturális alapjának elosztásánál igyekezzék az SG részesedésének növelését elérni. Azzal kapcsolatban, hogy egyen szo-

bájuk az SG-seknek, vagy legalább egy olyan nagyobb terem, ahol elférnek a szekrények, és ahol délután 4 óra után nincs tanítás, s így az SG lebonyolíthatja testületi üléseit, anyagaj kezelését, a KISZ-bizottság több csatornán keresztül igyekszik megnyerni az egyetem állami és pártvezetésének nagyobb segítségét e fontos diák-tevékenységcentrum gondjainak orvoslására.

A KISZ-bizottság sajtó-nívódíjat alapított az egyetemen megjelenő kiadványok készítésében hosszabb távon kiemelkedő munkát végző aktivisták jutalmazására.

A testület meghallgatta az IPTVEMB, azaz az ifjúsági parlamentek intézkedési tervének végrehajtását ellenőrző munkabizottság megalakulásáról szóló beszámolót, amit a munkabizottság vezetője, Martin Hajdú György terjesztett elő. A munkabizottság tagjai: Balogh András (II. évf. tervgazd.), Szabó Péter (I. évf.), Fejes Sándor (I. évf.), Zelles Sándor (II. ipar), Vági Márton (II. külgazd.), Rosner Imre (III. pénzügy). Jóváhagyta az új instruktori vezetőség összetételét is: Martin Hajdú György (II. külgazd.), Deák Éva (II. külgazd.) és Sugár András (III. tervgazd.).

Az általános kari szakvezetőségek beszámolója és egy sor egyéb apróság mellett a diák-önvékenység szervezeti és irányítási rendszerének módosítását javasoló előterjesztés megtárgyalása jelentette a március elsejei KISZ-bizottsági ülés programját.

A javaslat alapvetően két új szervezeti mozzanatot tartalmaz. Az egyik az, hogy a szakmai, kulturális és egyéb diáktevékenység-centrumokat delegált képviselők útján be kívánja kapcsolni a közművelődési bizottságba. Ez a testület így létszámban kibővíülne és a széles értelemben vett egyetemi közművelődési ügyekben a demokratikus döntéshozatal szervezete szerepét vállalhatná, a különböző tevékenységcentrumok pedig a működésük anyagi, technikai, adminisztrációs feltételeinek alakításában új demokratikus fórumhoz jutnának. A közművelődési bizottság még inkább e bizottság (folyamatosan funkcionáló) végrehajtó szervévé fejlődne, a Közönynek pedig az összes szakmai, kulturális stb. közművelődési tevékenység nyilvánosságát kellene biztosítania.

A másik új mozzanat az, hogy a gödöllői parlament mintájára egyetemünkön is átalakulna az ifjúsági bizottság. Ennek tagjait — az ide

A SZOBOR MEGINDUL

Mostanában gyakran forgatok Marx-művet a kezembem. Első találkozásom középiskolában volt vele, amikor a Kommunista Kialtvány szemléletes történelemértékelésében addigi tanulmányaim zseniális összefoglalását láttam. Az egyetlen aztán bevezetett az oly sokszor citált „Tőke” szentélyébe. Ilyen jellegű olvasmányaim között azóta is mindig a legvilágosabb, leglogikusabb maga az alap. Bármely olvasott szakirodalom szerzője végső soron erre a műre hivatkozik, ez alapján bizonyítja saját igazát, veti el a másét. Eközben a gyermekkorától kialakult márványképen semmi nem változott, továbbra is rejtély maradt a Jászai Mari téren álló szögletes alakpár.

A minap kezembe akadt a Rinascita olasz kommunista kiadó egy — a Marx-centenáriumra kiadott — könyvecskéje. Kíváncsian lapoztam bele, hogy aztán le se tegyem, amíg utolsó betűig ki nem olvastam. Képekkel gazdagon illusztrálva történelmi vázlatba helyezte egy hús-vér ember képét, anélkül, hogy magánéletét rossz bulvárlap módjára szétcincálta volna. Többek között megtudtam, hogy ha a tudós dolgozott, szobáját tömény dohánybűz hatotta át, s ha már maga sem bírta, hagyott

csapot-papot, inkább sétálni ment. Hogy már fiatal korában sem vetette meg az italt, s erről a jó tulajdonságáról később sem szokott le. Többnyire Engels pénztárogatásából élt — ezt eddig is tudtam, de hogy milyen magabiztossággal várta el az esedékes összeget — az már meglepett. Még távoli rokonát, a Philips cég alapítóját is gyakran kérte baráti szívesre, de a zsugori nagybácsi pénztárcája csak nagy ritkán nyílt ki. Meglepett az is, hogy gyakorlatilag betegsége végső kiteljesedéséig milyen rendszertelenül élt, kiélvezve az élet minden örömet. Szerelmem és barátság fűzte arisztokrata származású feleségéhez, Jenny von Westphaléhoz. Az sem volt egészen véletlen, hogy Helene Demuth, a hűséges házvezetőnő gyermeke — akit Engels nevelt föl — serdülőkorától oly nagyon hasonlított a Mórira. A Mórira, mert a Marx családban mindenkinek volt beceneve — s őt így hívta mindenki, Laura és Eleonor lánya is. Az egész család életét az apa munkásságának, a mozgalom ügyének szentelte —, s közben élte a maga olykor tragikus, egyébként hétköznapi életét. Az izmusteremtő koponya három leszármazottja él még napjainkban. A dédnagyapapa életrajzírója, Robert Jean Longuet újságíró Párizsban, aki még csak nem is marxista, egy másik szintén Párizsban, s a harmadik, Longuet Normandiában.

A márványszobor rámkacsintott.

Merényi Miklós

Legyünk optimistábbak

Beszélgés a new wave-ről Kozma Györggyel

Kozma György 1951-ben született. Idén fog megjelenni egy könyve „Kabare története”. 1979-ben magyar-esztétika szakon végzett a Bölcsészkaron. Xantus János főiskolás filmjeinek társírója. Egy ideig reklámszakember volt a Magyar Hírdetőnél — alkalmassint most is dolgozik velük — aztán a győri színház dramaturgja volt és a Hamletben Fortinbrast játszotta. Később a Bölcsészkaron reklám-művészettörténet tanított. Rajzai az ES-ben jelennek meg időről-időre.

— Irod. játszó, hallgatók a new wave-zenét. Mit jelent neked?

— Élünk négy-milliórdán ezen a bolygón és sokmillió év óta zenélünk, mi emberek. Az édesanyám hét végén a család többi tagjával kamara-zenél. A mi generációnkban meg azt vettem észre, hogy hétköznapi tanítunk, fordítunk, millió dolgot csinálunk, aztán összejö-vünk, és állandó, vagy alkalmi felállásban zenélünk. A barátaim is, meg én is, persze. A különbséget abban látom, hogy most nagyon sok fiatal alapít együtteseket, írnak mindenféle számokat, itt-ott néha előadják őket... Azt hiszem nem fogjuk még fel a 60-as évek óta folyó kulturális forradalom nagyságrendjét. Valahol olvastam, hogy a hetvenes évtized annyit művészt dobott föl, mint az előtte levő kétszáz év... ez a képzőművészekre vonatkozott úgy emlékszem, de ide is jó.

Az a lényeg, hogy a közönség egy része most maga is megpróbálja fejleszteni a tehetségét, formába önti, irodalmiba, képzőművészetibe. Új lehetőséget ez azért jelent, mert éppen azok csinálják, akik számára az élet nagyon sok akadályt állít, s akik ezzel most gyakorlatilag részt vesznek valamiben, a műalkotások termelésében. New Yorkban a puerto-ricóiak meg a feketék között szokásba jött, hogy körbeállnak, táncolnak, és hol ez, hol az villan középre, mutat egy új figurát, ez a break-dance. Ez is csak egy példa arra, hogy a világban egyre inkább ilyen lehetőségek adódnak, és az ilyesmik szinte az egyetlen kézenfekvő értelmes eltöltése az életnek... Vannak, akikben befagy a kifejező erő, akik azt tanulják meg, hogy ők nem tehetségesek, nincs miben kifejezni magukat. Nem mondom, hogy mindenki benne van ebben az új életvitelben, ami szerint a kreativitás éppoly természete az embernek, mint az evés, vagy a szeretetigény, és amiből következik, hogy sok százezer fiatal kezd zenélni, festeni, írni. Mi még ahhoz voltunk szoktatva, hogy a művész valami izolált csúcs, a művészet rajtuk kívül keletkezik. Azt képelem, nagyon erős a tanítás hatása abban, hogy az anyám Mozartot játszik és nem a saját dalait. Annak ellenére, hogy ő már egész fiatal kora óta művészek közelében élt, Szerb Antal, József Attilát ismertte gyerekkorában, és mégis, olyan erős volt a korábbi hatás, a reprodukivitást sugalló impulzusok. Én már egész gyerekkoromban festettem, rajzoltam és azt hallottam, hogy csináljam, mert ez nagyon fontos.

— Tényleg? Engem nem dicsérték, ha szokatlan színeket válogattam, összekentem magam, hevereztem és elmélkedtem...

— Velem is volt így néha, most, hogy mondom, ilyesmik is eszembe jut. Van néha olyan érzésem, hogy nem minden emberre vonatkozik ez, amit mondom, de azért mégis rejtély számomra, miért nem érzi mindenki jól magát, ha olyan gondolat jutott eszébe, ami még soha senkinek, vagy olyan hang jött ki a száján, mint

addig még soha. És ha ugyanazt mondja, amit mások? Na és? Az ugyanaz is mást jelent mindenkinek... — Figyelj, én azt hiszem, hogy nagyon jó nekünk...

— Ki az a nekünk?

— Hát nekünk, akik felismerjük, hogy milyen jó nekünk... Nekem a Baksa Soós, a hajdani Kex együttes tagja mondta először, de ezt ne írd bele, hogy miért nem veszek magamnak gitárt, és akkor belegendoltam, tényleg, miért is nem próbáltam soha, erre elkezdtem tanulni, ismerkedtem a hangokkal. Régebben ha felhalmozódott bennem a feszültség a túrheteritlen dolgok miatt, fel-alá rohagáltam, és dühöngtem, hogy most már aztán csinálni kéne ezek ellen valamit, és így nem mehet tovább. Most veszem a gitárt, írok egy dalt, figyelem a hangját, és nyugodt vagyok. A művészet mai állapotára nagyon jellemző, hogy elmúlt a tiltakozások nagy korszaka. A 60-as évek kulcsszava a megváltoztatás volt. Hallgatták a rockot és képtelenek voltak eszeltek ki a rossz világ megváltoztatására, de a rossz világ nem változott meg sem ettől, sem mástól. Én azt mondom, a kor ilyen és ilyen, a világ ilyen és ilyen, fogadd el, éld át, mert megismerni legalább olyan fontos, mint küzdeni ellene, és az előbbi legalább véghezvihető. Magam körül is azt látom, hogy az emberek nem a korábbi elméletekkel foglalkoznak, hanem inkább a dolgukat akarják csinálni és erre van lehetőség! Nálunk az emberek még nem veszik maguknak a farsádságot, hogy igazán törődjenek azzal, ami a világban rajtuk kívül van. És ez igazán nagy hiba. Mert végül is fél év alatt meg lehet annyira tanulni egy nyelvet, hogy az ember a könyvtárban el tudja olvasni az újságot. Én megtanultam három nyelvet, fontos nekem, hogy tudjam, New Yorkban él a break-dance, Párizsban az emberek a Pompidou központba áramlanak és részt vesznek mindenféle dolgokban... Egyszer együtt laktam egy svájci sráccal, aki postás volt korábban, de aztán eljött otthonról, mert provinciálisnak találta az életét, eljött Berlinbe, és abból élt, hogy dobórákat adott, meg segélyeket kapott, és volt egy remek zenekara, a Haut, egy akkora helyen játszottak, mint ez a szőnyeg, és ebben persze nem az a lényeg, hogy ott hagyta a postát, hanem azt akarom vele mondani, hogy mindenben van egy dallam, ami érdemes arra, hogy elnékelni legalább megpróbáljuk és ez jó és ezt a zürichi postás fiút írd bele, mert fontos. Csinálja a dolgát és mellesleg akar valamit. Jó zenét. Nekem természetes, és a nálam fiatalabbaknak még inkább, hogy mindenkiből szűr lesz az életben egyszer legalább, lehet, hogy csak önmaga számára, lehet, hogy csak — mint Andy Warhol mondja —, tizenöt percet, de akkor is, és ebben a mindenki a legfontosabb... Kelet-Európa ezen a téren is

késésben van, de az irány látszik: egy gitárt, egy fényképezőgépet máris megvehetsz, és a videó az újabb fokozat. A tévét a legpasszívabb emberek is bekapcsolják, moziba száz-ezrek mehetnek, és nagyszerű dolgokat láthatnak. Az őseink csak a madarakat hallgathatták, ahhoz képest nagyon megnőtt a kulturális cikketek fogyasztók száma. Persze az áru is nagyon sok, amatőrök, dilettánsok és profik, befutottak, afele közelítők és ismeretlenek termelik őket... Én most nem sokára harmincéves leszek. Dalszövegíró, grafikus vagyok, nagyon kezdő, ezt hangsúlyozom... de ezeket inkább hagyjuk, mert az eddigiek is pokolian nagyképek hangzanak, és nem akarom, hogy bárki is azt higgye, könnyű nekem, mert forgatókönyvírásból élek, és meg tudom változtatni az új életformát, meg írtam egy kisfilmet a ZDF-nek és így eljutottam Nyugat-Berlinbe. Ha megsaccolom a havi átlagomat, háromezer-négyezer jön ki... Én itt az átlagember szemszögéből beszélek szívesen.

— De hisz nem vagy az.

— Jó. Átlagosan tehetséges, mint sok millió társam itt a földön. Nagyon sokszor vagyok görcsös, feszült, és azt figyeltem meg, hogy mindig akkor sikerült kilábalnom ebből, ha komoly elhatározással erővettem magamon. Mindenki csinálja a maga dolgát, ez a fontos. Biztos, hogy vannak művészi színvonalon dolgozó pincérek, computer programozók, szerelők, újságírók. Végül is a minőség igénye alkati kérdés, vagy hozzáállás kérdése.

Az élet kényszerítő körülményeivel való találkozásaimkor a szembenézés szépségére kéne törekedni. Ez nagyon nehéz, de még a bukásban is lehet elégtétel... Az a lényeg, hogy lehetőleg jól érezzük magunkat, amíg a földön élünk, alkossuk meg, ami belőlünk fakad és ehhez képest másodrendű, hogy mi válik ebből

utólag értékké... Na persze, a new wave-zenéről akartunk beszélni, bár a lényeg az életforma és nem az, milyen művészeti ágban jelenik meg legelősebben. Spenót, Trabant, Balaton, ezeket a neveket látod falra festve, ezek szubkulturális produktumok, kinek-kinek más a választása a sok ezer zenekar közül. Nem szívesen használom persze a szubkultúra kifejezést, mert bár József Attila is egy szubkultúra jelentős képviselője volt, akire aztán később ismertek rá nagyon sokan, a szó mégis hordoz valami pejoratív ízt, számomra pedig evidensen abszolút érték a new wave-zene, függetlenül attól, hogy produktumait mennyien ismerik. Az élet árnyoldalai gyakorlati megoldásokat követelnek, a művészet foglalkozzon az élet csodájával — a new wave ehhez tartja magát. „Hibátlan marionett, nem lehetsz se szebb, se hidegebb... Balett-cipőben balettruhában Saljapinnal álmodom... Zabáljatok hatyuk teljen az idő könyveinktől pálás most a levegő... — írja Vető János, a Trabant szövegírója. És még egy, ezt is ideírom neked: „Ragaszthatatlan szív hív magához, szív magához. Feledhetetlen ív körbetáncol, magához láncol. Unatkozhatnék is / de most az álom Maya fátyol / magamagában áll / a másik oldal szembe magával / Nehezen ébrednek fel / Nem kelek fel / Nem megyek el. Alszom tovább...” Nehéz róla beszélnem, valahol mégis benne vagyok, éppen a határon, még nem egészen, de már nem függetlenül, a Xantus következő filmjében vagyok gegman, csináltam szöveget Másik Jánosnak, én is játszom a new wave-ét, a haverjaimról van szó, értsd meg, most nyilatkozom ki a barátaimról? Keresd meg őket inkább... És gyere el az Egyetemi Színpadra április 1-én, lesz egy koncertünk Másik Jánossal, Kecskés Krisztával (ex-Bizottság), meg Vető Jánossal és Szirtes Jánossal...

Molnár Gabriella

... Mert repülni csodálatos!
Marosi Zoltán rajza

Szeretők

Arról szól ez a film, hogy hogyan kötődik egymáshoz két ember a szerelemben, a szerelmen túli egymásra utaltságban, az egymáshoz kötöttség biztos és bizonytalan tudatában. Nem nyújt semmivel sem többet, mint amennyit a címe ígér, de ez nem is áll szándékában: s ez megnyugtató a székéből kikészülő moziművészt.

A szituáció, amely a film alapja, igen egyszerű, kissé közhely ízű, számalanszor feldolgozott és filmre írt. Vera szereti Tamást, Tamás szereti Verát, ám, de Tamásnak felesége van, és ez az egész sincsen elválni. Tulajdonképpen ez határozza meg az összes konfliktust. A közeg, amelyben játszódik, viszont eltér a megszokottól, így téve izgalmasabbá a sablonos témát.

A történetet Vera szemszögéből látjuk velünk a rendező, Vera zárkózott, tudós természet, aki már az egyetemen is „megközelíthetetlen” volt a férfiak számára. Ott ismerkedett meg férjével, aki hétfői házasság után elhagyta. Ebből a helyzetből kiindulva kell a lánynak felnőtte válnia, célt, értelmet és társat találna életéhez. Először a társat találja meg, Tamást, aki nős, és kapcsolataikat láthatóan nem óhajtja legalizálni.

Találkozásai elég rendszertelenek, ha a férfi ráér, telefonál. Ilyenkor Vera már indul is a „szokott helyre” hogy néhány óra együttöltés után — ismét egyedül — újra csak a telefon figyelje. Ebből a jügből akar kitörni a lány — szakít Tamással, de a film ironikus utolsó jelenetében, már megint „a szokott helyre”, ismét csak együtt vannak.

Számomra vázlatoszerű ez az alkotás, afféle filmetűd — hangulatokat, szituációkat, megoldásokat villant fel, aztán továbbcsiklik légielen és fesztelenül. A Szeretők szinte minden egyes szereplője ér-

telmiségi, még hozzá nagyon jó képességgel rendelkező emberek, akik — legalábbis ezt sejteti velünk Kovács András — hazánk tudományos életébe legalábbis valamilyen szakterületen komoly szerepet játszanak. Ez a fajta beskatulyázás azonban két értelemben is elhibázottnak tűnik. Sem a dialógusok, sem a színészi játékok nem tudják velünk elhíttetni azt, amit nem láthatunk, hogy a gondatlan együttléteken kívül ezek az emberek dolgoznak is, méghozzá nem akármilyen színvonalon.

Cserhalmi György játéka az erőteljes férfit sugallja Tamásban. Nem az alkotó értelmében ez határozza meg az összes konfliktust. A közeg, amelyben játszódik, viszont eltér a megszokottól, így téve izgalmasabbá a sablonos témát.

A jelenetek összefogódtak, a film folyamatos, nincs üresjárat. A szeretkezési jelenetek viszont a többi beállításához képest kissé túljátszottak az egyébként visszafogott, hű színészi játék itt kissé mesterkeltté válik. Presser Gábor kiváló zenéje azonban ezt már-már képes feledtetni velünk.

Mit kap a néző ettől a filmtől? Először egy kellemes, kissé ironikus hangulatot, — jó zenét, néhány olyan kérdés felvetését, amelyen talán érdemes elgondolkozni. Nem kap tőle mély társadalmi összefüggéseket, ez azonban nem is célja. Örülhetünk viszont a gyönyörű képeknek és a szerelmen túli, egyszerű művészi — közölközővel való ábrázolásnak. És ezért talán érdemes megnézni.

N. V.

Új csillag Budapesten

Új filmes csillag tűnt fel a budapesti mozikban, egy ragyogóan tehetséges, fiatal színésznő: Udvaros Dorottya. Jó alakú, kedves arcú, finom eleganciával hordja a ruháit és elbűvölően játszik. A Sanda bohóc c. filmben már volt néhány kisebb jelenete. Ekkor azonban még nem nagyon nyílt alkalmuk megmutatni tudásukat. Most viszont megkapta a nagy lehetőséget: a Te rongyos élet c. új magyar film főszerepét.

Élt vele. Rég láthatunk ilyen kitűnő alakítást a filmvásznon. Persze, ma már a filmkészítés technikája annyira fejlett, hogy a színész sokszor csak egyik eszköze ennek a technikának, akárcsak a díszlet vagy a jelmez. Az operatőrön is nagyon sok múlik. Ezúttal nem bánt túl bőkezűen a premier plánnal. Elég kevés a közeli kép

Udvaros Dorottyról, arcjátéka nem kap túl nagy szerepet. (No, persze, a mozi-filmekben elég gyakran „eltűnik” a színészi játéknak ez a fontos kifejező eszköze.)

Azt sem szabad elfelejteni, hogy a színész sohasem egyedül játszik. Ahhoz, hogy megmutassa magát, partnerek kellene. Méghozzá nem is akármilyen partnerek. Udvaros Dorottyanak ebben is szerencséje volt: a körülötte levők — szinte valamennyien epizódszereplők — értik a mesterségüket.

Aztán ott van a szöveg. A dialógusokat az azóta elhunyt Szász Péter írta, nyelvészen nyoma sincs mesterkélt ségnek, a szereplők mindig azt mondják, ami megfelel a szituációnak, egyszerűen helyükön vannak a mondatok.

Azt mondhatnák ezek után: ilyen kedvező körülmények

között könnyű dolga van a főszereplőnek. Azért ez nem egészen igaz. Színen lenni másfél órán át és közben még szórakoztatni is — ez mesterségbeli tudást követel.

Milyen is Udvaros Dorottya? Fitos orrú, mosolygós, kortalan. Elfogulatlanul, könnyedén játszik. Bájos teremtés, és még a hangja is kellemes. Szépen beszél magyarul. A teste is szép. Az itáliai festők fennmaradt képein látni hasonló női alakokat. Külön öröm számomra, hogy ebben a filmben a „szexjelenetek” nem csapnak át izléstelen pornográfiába, inkább a komikum határát súrolják. Egyszerűen véte a film inkább tragikomikus; vígjátéknak túl szomorú, szomorújátéknak nem eléggé lehangoló. Hiszen végül is — még ha erre röszakkal kényszerítik is — Sziráky Lucy, a kitélepített szí-

nésznő visszakerül a színpadra, méghozzá a vágyva vágyott szerepben, a Csárdáskirálynő Stáziájában. A filmbeli színésznő a filmbeli színpadon éppoly „hálás” szerepet kap, mint valódi éneke, a valódi filmben — Udvaros Dorottya. (Hálás szerep persze nincs. Csak tehetséges színészek vannak, akik közepes művekből is maradandót tudnak alkotni. De ez a film jó. Új színekkel gazdagítja benyomásainkat az ötvenes évekről.)

Udvaros Dorottyaiból még nagy színésznő lehet. Ha nem skatulyázzák be, ha nem kapják el, nem röpitik a magasba csak azért, hogy egy-két év múlva „ejtsék”. Reméljük, sikerül megvívni kibontakozó művészi egyéniségét a rá leselkedő csapdáktól.

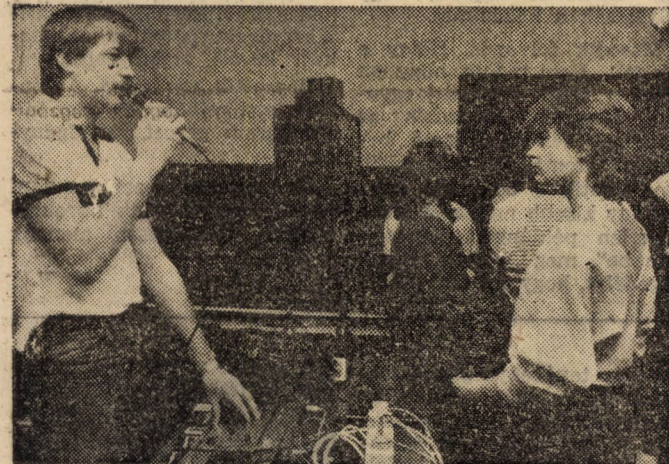
Dukász Anna

Emelkedett szerelem

Bor, sör, pálinka...

Csak fújom a dalt

En és a pasziánsz

Egyszuszra!

Fotó: Erdős Tamás

Az elmúlt héten az instruktorok új vezetőséget választottak, melynek tagjai: Deák Éva (másodévfolyamos), Martin Hajdú György (másodévfolyamos) és Sugár András (harmadévfolyamos). Ennek kapcsán beszélgettem Sugár Andrással a legközelebbi tervekéről, illetve az instruktori rendszerrel kapcsolatos gondolatairól.

— Úgy érzem, valahogy ebben az évben túl fontos lett az instruktori szervezet, és mint ha mi is túl komolyan vennénk magunkat. Kiforrott szervezeti formánk van, bizottságunk van, táborok, szavazás, értékelés stb., stb. Szóval olajozottan megy a gépezet. Félreértés ne essék, nem az ellen ágálok, hogy túl jól megy minden, ellenkezőleg, örülök, hogy így tudjuk csinálni, s egyelőre nem is nagyon látjuk, hogy miként lehetne másként, jobban csinálni.

Véleményem szerint azért egyszerre ilyen fontos a mi tevékenységünk, mert egyszerűen szinte semmiféle „konkurenciánk” nincs az elsősökénél. Még a szakkollegium (téli táborával) és a TEK (tőkekörrrel) ért el (és próbál elérni) valamiféle hatást, de azt is inkább csak szakmai téren. A klub idén nem sokat foglalkozik az elsősökkel, az AIESEC nagyon kevés embert mozgat, s valahogy mostanában az SG sem az igazi. Még talán az önszervezésük, az új alapszerve-

zefek létrejötté volt a legeredményesebb, ez mozgatta meg a legtöbb embert, ám ezzel nem kerültek közelebb a felsősökhöz, a többi évfolyamhoz, hiszen ezeknek az alapszervezeteknek jórészt elsősök a tagjai.

Mi, instruktorok, fő feladatunknak továbbra is az elsősök „mozgatását” tartjuk, azt, hogy megismertessük őket egymással, az egyetemmel, a többi másodlagos közösséggel, és hogy valamiféle segítséget nyújtsunk nekik szakmai téren is. A megvalósítás során talán ez utóbbi sikerült a legkevésbé. A mozgatással, úgy érzem, nincs baj, sőt, mint mondtam, talán egy kicsit túlsúlyba is kerültünk ezen a területen. Programok pedig továbbra is lesznek. Március 21-én tervezünk kirándulást a hűvösvölgyi nagyrétre, április 2—3—4-én pedig Velencén lesz a hagyományos tábor. Ide már azokkal megyünk, akik jelentkeztek, hogy szeretnének instruktorok lenni. A határidő még nem járt le, s eddig több mint 40 elsős jelentkezett. Sajnos, a létszámunk kötött (főleg az mg-munka miatt), 32 fő a keret (21 csoport, 3 külföldi, és 3 tanárszervezet) — instruktor, 3 vezetőségi tag és 2 szervező. Előreláthatólag 10-15 elsöst tudunk majd felvenni. Az idei táborot, eltérően a szokásostól (mikor nagyon „kiválasztásorientált” programok voltak, s tapasztaltuk, hogy az elsősök sokszor úgy érzik: nagytitok alatt vannak, megfigye-

lik, mérlegelik, minősítik őket) erősebben felkészítő jellegre szeretnénk csinálni, alapos tájékoztatást adni az egyetemről, a másodlagos közösségekről, sőt (s ez szintén új dolog) egyebek között az egyetem történetéről is. A közös együttgondolkodás során szeretnénk megtalálni az új, megfelelőbb formákat is a működésre. Április 20. körül tea-házat tervezünk, május 4-5-én pedig ismét tábor lesz, hogy hol, az még nem tisztázott dolog. Itt megtartjuk a szokásos szavazást (kik azok, akik biztosan nem jöttek, akik biztosan jöttek instruktorok). Akarunk egy kérdőíves felmérést végezni az első évfolyam körében az instruktorokról, mely alapján elől, hogy kik maradnak továbbra is közöttünk. Egy, a leköszönő öregekből, és két „biztos” elsősökből álló hűvösvölgyi bizottság fog végül is dönteni arról, hogy kik is fogadják majd szeptemberben az új elsősöket.

Mindent egybevetve, az érdeklődésből úgy tűnik, továbbra is szimpatikus dolog instruktorok lenni, bár az elsősök véleménye nyilván eltérő a munkánkról (részben azért is, mert gyakorlatilag monopolhelyzetben vagyunk, az elsősök sokáig nem látnak más, csak minket), összességében pozitívnak mondható. Hát egyelőre ennyit tudok mondani, a többit majd meglátjuk.

Végezetül álljon itt két elsős véleménye az instruk-

torokról, az instruktori munkáról:

— Nekem legjobban gólyatábor tetszett, a szervezés, a programok nagyon jól sikerültek, minden rendben ment, felnőtt vezetők nélkül sem volt semmi probléma. Az instruktorok, mikor kellett, komolyak voltak, mindig túlteljesítették a normát a munkában, s mikor jó hangulatot kellett csinálni, akkor is remekeltek. Sajnos, a saját csoportinstruktorunkkal már nem volt ilyen szerencsénk, szinte egész félévben felénk sem nézett, s a vizsgaidőszakban sem jött oda, pedig sok mindenben szeretnénk volna a segítségét kérni. Nekem mindenesetre nagyon tetszik az instruktor-ság, s feltétlen szeretnék én is instruktor lenni.

— Maga a rendszer is nagyon jó, közösségi jellegű viselkedés a közösségtől egyetemes, szinte egyetlen útja az információáramlásnak, s összehozza a csoportokat is. Szerintem kiváló közösséget alkotnak maguk az instruktorok is, jó a hangulat, spontánok és mégis szervezettek, igyekeznek mindenkinek segíteni, nem utasítanak el senkit, aki hozzájuk fordul, segítőkészek, érdekeinket is jól képviselik. Én, bár nagyon szeretnék, még nem döntöttem el, hogy jelentkezem-e instruktorok, mert nem vagyok benne biztos, hogy megfelelően el tudnám látni a feladatot.

Zsubori Ervin

„Nem várunk csodákra...”

A rekonstrukciós dúlás előtti időkben mindennapos vendégek voltunk a torna-, pardon, testnevelési tanszéken: kellett egy nagyboríték, kifogyott a kockacukorunk, ellopták az aznapi Népsportunkat — se baj, majd ad a kedves szomszédság. A tanszék azóta evakuálták a Kinizsi utcába, s a helyén tanórát tartanak manapság. Vajon hogy vannak odaát? A rektori tanács legutóbbi ülésén foglalkozott az egyetemi tömegsporttal, erről úgy is írni kéne, együtt hát a kellemes és a hasznos, irány az „odaát”!

Zsadányi tanár úr könyvelési manővert irányít éppen, Orosz tanár úr gépel, Gitta kollegina iratokat, könyveket zsúfol új helyükre — idilli bürohangulat. A testnevelő tanárok rezidenciája hosszú, keskeny, világos hodály, le sem tagadhatná, hogy folyosó volt korábban. A tanszékvezetői szoba is tágas, ám a változatosság kedvéért sötét, ajánlatos az állandó villanyfény; a bútorok jó része még ideátról tűnik ismerősnek, az asztalon félighagyott poharak mutatják: nónap van.

— Nem szeretem a valóságot eltorzító, optimistán semmitmondó cikkeket — kezdi Zsadányi tanár úr.

— Megírnám például a tapasztalatait, mert hogy éppen

ma egy éve neveztek ki

tanszékvezetőnek — próbálkozom, erre ismét kiderül, hogy a róla szóló újságcikkeket még az előbb említettéknél is kevésbé szereti a tanár úr: — A lehetőségek fontosak, és nem az, hogy ki, mennyi munkája és szabadideje árán teremti meg őket — mondja, így hát az egyetemi tömegsportról beszélgetünk.

Arról, amit a jelenlegi helyzetben is meg lehet és meg kell tenni azért, hogy több hallgató és dolgozó edzhesse magát rendszeresen. Fontos, hogy a jövőben a kollégiumokban egy-egy bentlakásos nevelőtanári állást pályakezdő testnevelő tanár kapjon, aki ezáltal képes lenne megszervezni az ott lakók rendszeres mozgását, túrákat, esti futóedzéseket stb. A tanszék a sítanfolyam mintájára vízitábor szervez 1984-ben. Ezt a BEAC és esetleg a Műgyetem hajóparkjával lehet megvalósítani, ha az egyetem biztosít bizonyos méltányos összeget a költségekre. A tábor-

a tanévkezdés előtti utolsó hétre tervezik: háromnapos bemelegítő „állótábor” után

vízre szállna a csapat

és sátoros pihenőkkel lecsurogna valamelyik jó folyón. Jelenleg homályos úgy, de jó lehetőségeket rejt a természetjárás. Egyelőre senki sincs, aki kézbevenné a sorsát, megszervezné a túrákat, egyéniséggel rábírná az oktatókat, hallgatókat, hogy mozduljanak ki a szobából a hétvégeken. Nagy segítség lenne ehhez és erdei futótréningekhez is, ha volna egy kulcsos házunk, ahol öltözési, tisztálkodási, esetleg egyszerű szálláslehetőséget tudnánk biztosítani. Még a közismerten igen nehéz tantermi helyzetben is megfontolásra javasolt évfolyamonként heti egy-egy délutánt a sport érdekében szabadbáda tenni. Ezekre a délutánokra sportprogramokat lehetne szervezni (termek híján esetleg távolabbi helyekre is), így megvalósítható lenne évfolyamok közti bajnokság, kari bajnokság stb. Ismeretes, hogy a Kinizsi utcában van két olyan tornaterem, ami tulajdonképpen a közzgázé, de mindaddig a BME használja őket, amíg fel nem épül nekik valami új. Addig is, a felügyelet megszervezésével, némi pénzért megoldhatók tűnnek, hogy este kilenc után e termeket a közzgázosok használják. Ez főleg a közel lakó kollégistáknak lenne jobb híján való megoldás: százan, kétszázan is rendszeresen sportolhatnának legalább az esti órákban. Az egyetem néhány vezetője a tanszékkel együttműködve nagy erőfeszítéseket tett és tesz a közraktárak és körülöttük levő területek megszerzéséért, Kossár-labda-, kézilabda- és tenispályákat, olcsó nyári szállásokat, tétre kollégiumi helyeket lehetne ott kialakítani. A terveket — úgy tűnik — most a nagycsarnok rekonstrukciója hiúsítja meg, ugyanis erre hivatkozva a piac is igényt tart erre a területre. A testnevelési tanszék tanárai maximális óratelheléssel dolgoznak, bérük — a többi egyetemi oktatóéhoz hasonlóan — nem fizeti meg munkájukat. Új státusra is, KISZ-es és egyéb segítségre is égetően szükség van nemcsak további lehetőségek biztosításához, de a jelenlegi helyzet fenntartásához is. Ide kívánkozik annak megállapítása, hogy az ifjúsági szervezet az egyetemen eddig nemigen tulajdonított jelentőséget tagjai testi edzésének, s mindannyiunk érdeke lenne, ha eb-

ben gyökeres változás állna be mihamar.

— Röviden összefoglalva ezek hát az egyetem helyzetét figyelembe vevő reális javaslataink — mondja a tanár úr. — Tudja, a további munkánk, ambícióink szempontjából döntő, hogy milyen határozatokat hozott a rektori tanács mindezekről, és hogyan támogat bennünket megvalósításuk érdekében.

Iktassunk ide a beszélgetésbe egy más időleletet! Elmentem a rektori hivatalba meg tudakolni a fejleményeket. A február 27-i ülés jegyzőkönyvében három elhatározást sikerült találni: 1. A rektori tanács egyetért azzal, hogy az egyetem vezetése tegyen lépéseket, hogy a Kinizsi utcai két tornaterem 1985. szeptember 1-től az egyetem rendelkezésére álljon. 2. A testnevelési tanszék tájékozzódjon az Elektromos Művek Tűzoltó utcai épületéről, alkalmas-e tornacsarnoknak. (Tájékozzódott: nem alkalmas.) 3. Az a késő esti focizás megoldható, kísérleti jelleggel.

Ha az eddigiekből nem derült volna ki: A testnevelési tanszéknek

se a pénz, se a formális lehetősége,

se az informális ereje nem elég a tervek megvalósításához! Csak az ne higgye senki, hogy az egyetemi tömegsport helyzete indokolja ezt a nagyvonalúságot: Az egyetlen „meretes” terem, a Kinizsi utcai, reggel nyolctól éjfélig üzemel. A közhangulatnak engedve most már focizni is szabad benne, ám ehhez hiányoznak a terem védőberendezései, potyog a vakolat, veszélyben vannak az ablakok stb. Szabadtéri sportolásra alkalmas terület nincs. Uszodajegyeket az áremelés miatt az eddiginél is kevesebbet tud a tanszék vásárolni, és a túlsúlyt vízeken üszni amúgy sem lehet. A központi épület tornatermében maximum 20-25 ember tornászhat, de kossarzni egyszerre legföljebb nyolcan lehet...

— A terem fűtését újabban megszüntették. Az öltözők átépítését február elsejére kellett volna befejezni. Amikor legutóbb benéztem, üveg bor mellett kártyáztak a munkások — mondja a tanár úr. Fennáll a veszélye, hogy az itteni testnevelési csoportjaink teljesen szétszálalódnak.

Osztok-szozok: naponta legalább száz diákkal, meg a testnevelők idegeivel packázunk itt lazán...

„Ez a helyzet gondolkodásra és cselekvésre készít. Hisszük, hogy hallgatóink többsége a szellemi és a testi harmónia hívei táborába tartozna, ha bőségebb lenne

a kínálatunk. Próbálkozásaink, melyeket az utóbbi időben kezdeményeztünk... bizonyították, hogy a hallgatók bevonhatóak, ha minden összegegyeztethető” — olvassom a tanszéki elemzésben. Idegessé tesz a tenni képesek érdeklődése. Miért nem értik, hogy a BME mindaddig nem rohan új sportcsarnokot építeni, amíg ezeket nyugton használhatja, hogy egy kollégiumban nem lehet úgy sportéletet teremteni, ha valaki az utcáról betoppan és végigkopogtatja a szobákat, hogy halló fiúk, halló lányok, gyerekek futni hall.

— Tudja, nem várunk csodákra, most is megteszük, ami rajtunk múlik.

(A véletlen egészen friss idevaló tapasztalatokkal ajándékozott meg: A csapat egy része már melegit, amikor érkezem, a többiek most kászálódnak elő az öltözőből. Könyvtárból, menzáról szinte mindenki ismerős, jó néhány kubai hallgató is játszik a csapatban. Jegyzőkönyvvezetőjük, edzőjük a tanár úr. Úgy látom, nagyon vigyáz rá, hogy mindenki pályára kerüljön, aki eljött. A lelató üres, az amatőrök örömspartakiádmeccseire, úgy tűnik, senki sem kíváncsi. A mérkőzés végén a tanár úr megköszöni a srácoknak, hogy eljöttek, és egészségükre kívánja a játékot. De ők még maradnak, a következő csapatnak nem jött meg az ellenfele, kiállnak hát velük is. A csapat nyert, és biztos vagyok benne, hogy nemcsak a dobott pontokat tekintve. A csarnokban szombat délután jártam.)

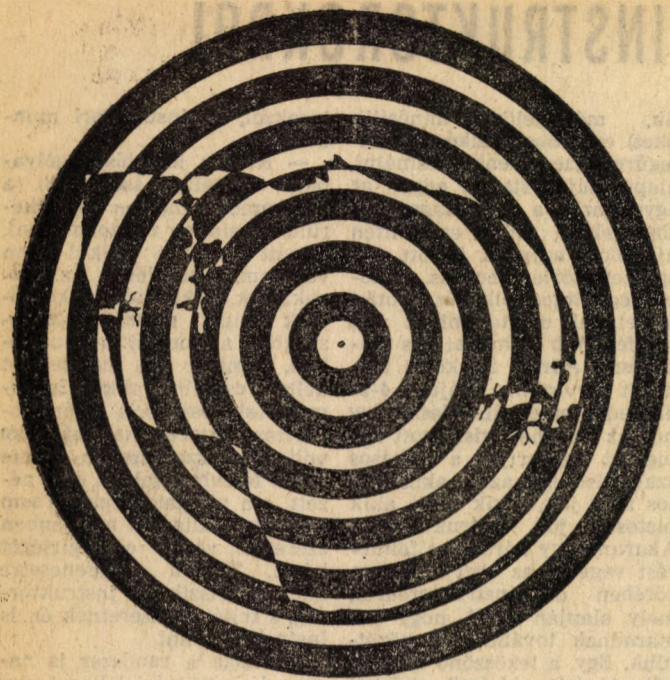
— Az lenne nagyon szép — folytatja a tanár úr —, ha a kollégium is, én is, nyugodtan dolgozhatnánk, ki-ki maga köré gyűjthetné a hallgatókat, és személyes példájával, az egyénisége erejével közösséggé formálhatná őket, megadhatná nekik a sportága örömét, a betegegek, és az öregség késleltetését, az edzett test harmóniáját...

Ültünk február 9-én 40 koronás szobánkban a vacsora romjainál, amikor P. egyszerűen csak azt mondta: jöttök vagy maradtok, én holnap fölmegegyek a Zsada-sítáborba, és ezzel a másnapi programról levolt a gond. Két réteg ruha lett rajtunk csuromvízes, mire megmáztuk a hegyet a Szilészi házig. Magunkra bahráltuk sfléceinket, és hogy légszemjunktak feledjük, a ház mellett gyakorló sor végére szédültünk.

— Na, mutassanak egy balkanyart az újaknak, de ne hozzanak rám szgyent, mert letagadom, hogy nálam tanultak — mondta a tanár úr. — És annál a balkanyárnál nem volt akkor semmi fontosabb...

Molnár Gabriella

A véradónapról

Bármít teszel, a vég ugyanaz!
Marosi Zoltán rajza

Káderhelyzet, új másodszak Ülésezett az általános kar tanácsa

Az általános kar tanácsa március hetedikén ülést tartott. Napirendjének első pontjaként személyi ügyekben szavazott a testület.

A kar káderhelyzetét a Paizs János által vezetett munkabizottság írásos elemzése alapján tárgyalta meg. Eszerint a karon 157 oktató és 42 kutató dolgozik (1983-as adat). Az utánpótlás terén a fő probléma az anyagiak és a gyakorlati élet elsívó hatása mellett az, hogy a nagy gonddal kiválogatott gyakornokok további itt tartására ugyancsak szűk kapacitás áll rendelkezésre. Támogatja az elemzés a demonstrátori rendszer mielőbbi bevezetését, és a minisztériumi ösztöndíjas gyakornoki rendszer visszaállítását célzó erőfeszítéseket. A kari bérhelyzetről és bérigazságtudásról szólva az előterjesztés megállapítja: „Közismert tény, hogy a fizetések, az egyetemen kívüli hasonló szakterületek többségéhez képest, minden kategóriában jelentősen elmaradnak az adott területen kialakult átlagtól. A fiatalok között folytatott beszélgetések során a bérhelyzetre kapott jelzők között a „megalázó”, „botrányos”, és „nevetséges” egyaránt szerepel. Egyesek úgy nyilatkoztak: nem mondhatjuk az egyetemi fizetésekre, hogy nem segítik elő a mobilitást, de ez igen sajnálatos, egyoldalú szempont, mert éppen a legdinamikusabb korosztály eláramlását jelentheti... Tény az is, hogy bár a egyetem és a kar vezetői — együttműködve a társadalmi szervezetekkel — tudatosan törekedtek a bér és jövedelmi viszonyok differenciált javítására, az indokolatlan aránytalanságok kiküszöbölésére, lényeges eredmények nem születtek...” Az anyag, további részeiben a káderhelyzettel kapcsolatos egyéb kérdéseket tárgyal (pl. alkotó szabadság, tanszéki légkör, ki-

tüntetések, rotáció stb.). A téma vitájában felszólalt többek között Poller Imre, aki egyebek mellett arra hívta fel a figyelmet, hogy az igazságos és elvi káderpolitikához hozzátartozik, hogy nyilvános és demokratikus is legyen. Palánkai Tibor javasolta, hogy a kar próbáljon többet törődni az idősebb kollégák ügyével, alakítson ki nyugdíjazási politikát. A fiatalokról lehetne konkrétabb és határozottabb is az anyag — mondta, majd hozzátette, hogy az oktatói fizetések kérdését élesebben kéne felvetni, annál is inkább, mert további rosszabbodásra van kilátás, pedig eddig is túlzott terheket hárítottak az oktatói tárcára. Marton Imre elmondta, hogy az akadályok és a behatároltság miatt a helyzet drámaibb az anyagban közzétett. A káderhelyzettel nem egy korábbi időponthoz kell viszonyítani — mint az elemzés tette —, hanem az évezred küszöbének feladataihoz. Ez a tisztességes felmérés a jéghegy csúcsát tükrözi. — mondta. Kérte, hogy határozatai között a kari tanács legalább említse meg; tarthatatlan, hogy nem készülünk fel a következő két évtized ellentmondásainak megoldására. A káderpolitikát lehetetlen elvonatkoztatni a nemzedékváltástól és a várható feladatoktól.

A katonai gazdasági ismeretek másodszak keretében való bevezetésének javaslata került ezek után a kari tanács elé. Kérdéseire kapott választ az is, hogy bár a egyetem és a kar vezetői — együttműködve a társadalmi szervezetekkel — tudatosan törekedtek a bér és jövedelmi viszonyok differenciált javítására, az indokolatlan aránytalanságok kiküszöbölésére, lényeges eredmények nem születtek...” Az anyag, további részeiben a káderhelyzettel kapcsolatos egyéb kérdéseket tárgyal (pl. alkotó szabadság, tanszéki légkör, ki-

Javasolta az egyetemi tanácsnak Kupcsik József (a statisztika tanszék docense) egyetemi tanári kinevezését, Gábor R. István, Koncz Katalin (a munkagazdaságtan tanszék adjunktusai), illetve Mészáros Tamás (az ipargazdaságtan tanszék adjunktusa) és Antal Iván (az ipari üzemszervezés tanszék mellékfoglalkozású adjunktusa) docenssé való kinevezését.

Javasolta a címzetes egyetemi doktori cím adományozását Antal Istvánnak az ipargazdaságtan tanszékére, Verosta Imrénak a közlekedésgazdaságtan tanszékére, és Rieb Lászlónak a számvitel tanszékére.

Javasolta végül a testület az egyetemi tanácsnak, hogy hosszabbítsa meg dr. Timár János egyetemi tanárnak, a munkagazdaságtan tanszék vezetőjének tanszékvezetői megbízatását.

K. S.

A március 6-i véradást január végén kezdték szervezni — orvosok felkérése; szemlék, KISZ, szakszervezet, pártszervezet segítségével — ebben az évben is. Az egyetemen 1962 óta folyik véradás, azóta kb. 3500-an, 4000-en adtak vért. A tavalyi 177 főnél idén többen jöttek, hálá a jobb előkészítésnek. Fontos az I. évfolyam szerepe, ekkor még nagy a diákokban a hajtóerő, a tenniakarás. Elsősorban az egyéni tenniakarás dominál. Fő felhasználási terület az István Kórházban történik, szívűtétekhez és gyógyszerkészítéshez.

Hogy vélekedik a véradónapról az István Kórház főnövére, Adász Istvánné?

„Ebben az évben az eddigi évekhez viszonyítva sokkal többen jöttek és nagyon örülök, hogy nem volt eddig semmi probléma, nem történt rosszullét. Nagyon meg vagyok elégedve a véradónap megszervezésével, annak ellenére, hogy a Közgazdasági Egyetem átépítése miatt sem okozott semmiféle fennakadást ennek megszervezését. Sok visszatérő véradóval találkozom idén is. Az itt kapott friss vért azonnal felhasználják, szívűtétekhez. Nagyon örülök, hogy mind a Közgazdasági Egyetemre, mind a körzetünkbe tartozó vállalatokra, üzemekre mindig lehet

egyaránt számítani. Nagyon összeszoktak, szinte automatikusan csinálják.”

A következő körkérdest tettem fel néhány véradónak:

— Miért jöttetek el, honnan értesültetek a véradásról, tudjátok-e, hogy mi történik ezzel a vérrrel?

F. K. „Úgy éreztem, illik eljönni, belső kényszer hajtott. Végül is, miért ne jöjjenek. Nem az hatott meg, hogy kisgyerekeknek kell, hogy vért adjak, egyszerűen hirtelen jött az ötlet. Plakátról értesültem a véradásról.”

T. Sz. „Sose adtam. Egyszerűen kíváncsi voltam. Hasznos dolog. Úgy érzem, edződöm. Megláttam a plakátot, és egyedül eldöntöttem, hogy eljövök.”

K. M. „Ilyen kedvem volt. Most másodszer. Láttam a plakátot, de sokan szöjtök, hogy jöjjenek velük, együtt mentünk életet.”

H. K. „Féltem, és még most is félek az injekciótól. Talán bizonyítani akartam. Könnyen elhatároztam, azonban az utolsó pillanatban habozni kezdtem, féltem a tűtől. Még a katicacoltástól is féltem. Egy hete teljesen kivagyok ideiglen, kellett egy jelentős dolog, egy olyan valami, ami

bizonyítja, igenis érek valamit.”

Klárától tudtam meg, bátorításnak jöttem, majd meglátjuk, milyen lesz, még sohasem próbáltam, eljöttem.

P. S. „Azelőtt féltem az injekciótól, rosszul lettem. Nyáron sokszor vettem vért tőlem. Így megszoktam. Most kíváncsiságból jöttem el, hogy mennyire bírom még. Elvárom magamtól, hogy segítsek gyerekeken, felnőtteken. Az egyik barátom beszélt rá, hogy jöjjenek el.”

T. N. „Rábeszéltek. Volt egy komoly műtétem, láttam, hogy szükségük van a vérrre. Ezért jöttem el.”

C. O. „Jó, ha felfrissül a vérem, ha leveznek belőle fél litert. Ez az alapvető, amiért eljöttem. Négször adtam már, mindig önszántamból. Nem teljesen vagyok tisztában azal, hogy valóban mi is történik velem, azt hiszem, Nyugatra eladják dollárért. Flégé tisztázatlan, hogy mi is történik valójában. Nem azért adok, mert célt szolgál. Ha van egy szívbeteg gyerek, akkor a családja tud vért adni. Engem nem tud az megadni, hogy egy kisgyermeknek szüksége van a véremre.”

T. K. „Szoktam, csak úgy eljöt-

tem most is. Az, hogy miért, nincs hozzá ideológiám. Műtétekhez, gyógyszerkészítéséhez használják fel.”

G. Zs. „Önként jöttem, jó érzés, hogy adhatok vért. Most adtam másodszer. Egy kicsit elfáradok, de testileg és lelkiileg egyaránt jól érzem magam utána!”

Galamboz Attila: „Megvettem azokat, akik nem jönnek el. És általában azok nem jönnek el, akik valamilyen kiválóak. Egy időben féltem, de le kellett gyűrnöm ezt a félelmet. Most már nem jelenthet akadályt. Szólok a barátaimnak, elmondom, hogy nemes cselekedet, amit véghez vihetek ezzel. Véradás alkalmával nagyon jó hangulat uralkodik, barátkoznak az emberek.”

Horváth Ferenc: „Baromi jó dolog, egy kicsit elszibbadok utána. Lelekileg azonban felfrissülök, úgy érzem, tettem valamit.”

Véradásra menet egy kedélyes csoporttal találkoztam, senki nem hiányzott közülük. Úgy gondolták, csinálnak egy jó délelőtti bulit, mellyel életet menthetnek.

Végül is mindegy, hogy ki, miért, egyedül vagy csoportosan, de előtt, mert érezte, hogy szükség van rá.

Gurmai Zita

Adalékok egy hírhez

Bevezetésképpen egy idézet a Közgazdász 1984. február 16-i számából:

„Új gyorsmásoló gépet helyeztek üzembe a könyvtárban.”

Másolatni lehet, nosza próbáljuk ki!

Képzelnék magunk elé két meglehetősen vállalkozó szellemű fiatalembert, akik érdeklődnek általában a technika és az újdonságok iránt. Természetesen körbeállják a szerkezetet — igazán csinos, csillogó jószágról van szó, esztétikailag nem vetethetünk a szemére semmit — és hát világos, (hiszen hőseink a világot nyitott szemmel néző fia-

talok), mondom világos, hogy szeretnék kipróbálni.

Illetékes hölgy a könyvtár részéről: „Tessék csak, tananyag oldalanként 50 fillér, egyéb 2 forint”. A fiatalemberek szeme felcsillan, hajlandók ösztöndíjukból ennyit áldozni. Most már csak az a kérdés, mi legyen a másolandó mű.

Hőseink megátalkodtak. Eszükbe sem jut például, hogy a Népszabadság aznap vezetőcikkét „Életszínvonalunk megőrzése érdekében növelni kell munkánk hatékonyságát”, vagy az aktuális politikai gazdaságtan tankönyv egy oldalját: „Süllyedő színvonal-e az átlagprofitráta?”, illetve bármi egyéb, hasonló belső értékkel bíró művet válasszának. Nem, ők megátalkodottak — amint ezt már volt szerencsénk említeni —, és a II. emeleti folyóiratolvasóban keresnek maguknak valami ér-

dekeset. A választás egy amerikai politikai magazinnak egy az úrhajózással kapcsolatos cikkére esik. És ezzel kezdetét veszi a dráma.

Első felvonás. Átvihető-e ez az újság a könyvtár egyik terméből a másikba? A választ egy fiatal, csinos, értelmiségi kinézetű leányzótól kapják meg hőseink: „Természetesen, semmi akadály, vigyék csak.” Ők pedig ifjonti lelkesedéssel rohannak máris egy emelettel lejjebb, hogy folytassák a lezdelmet.

Második felvonás. Hölgy a gépnél: „Nem tudom, hogy ezt lehet-e. Nem dönthetek egyedül.” Hosszas tanácskozás az illetékes, felelős, vezető beosztású személlyel, míg végül megszületik a boldogító igen. Néhány kisebb nehézség „most egyetlen példányért kapcsoljam be”, meg „kértek maguk engedélyt, hogy ezt elhozzák?”

után elkészül a másolat, az érdeklődő fiatalemberek látják működni a gépet, és így igazán tökéletes másolat boldig tulajdonosainak vallhatják magukat.

Harmadik felvonás. A bürokrácia jegyében. Bejegyzés a nagykönyvbe: ki, mikor, miről, hány másolatot. Bejegyzés a kiskönyvbe. Nyugta a „2, azaz kettő” forintból. Két példányban. Aláírás. A pénz átadtam, a pénzt átvettem. Könyvtáros hölgy: „Sajnos, el kell számolnom. De ha óhajtják, megmutatom a munkaköri leírás szabályzatot.”

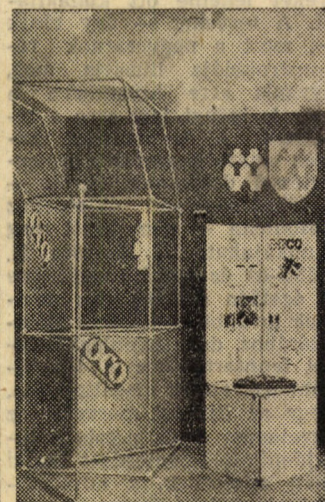
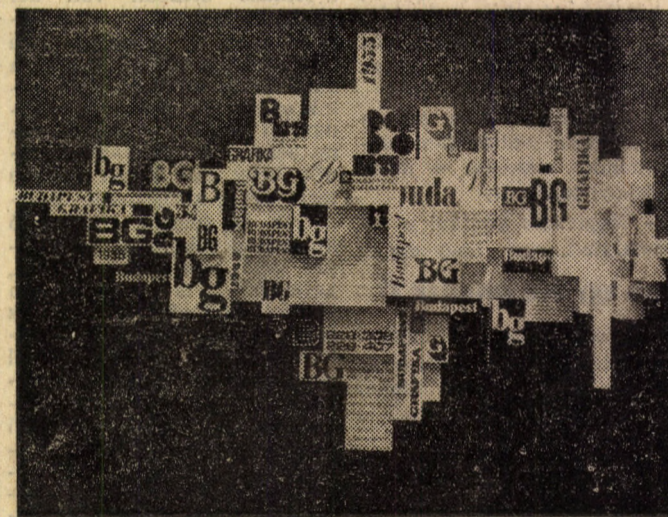
Végeztül egy szám. A fentebb leírt másolás 23. azaz huszanhárom percet vett igénybe.

És még merje azt mondani valaki, hogy nálunk bürokratikus, nehézkesen mennek a dolgok.

N. V.

BUDAPEST GRAFIKA

Képriport a kiállításról, az alkotóközösség bemutatójáról

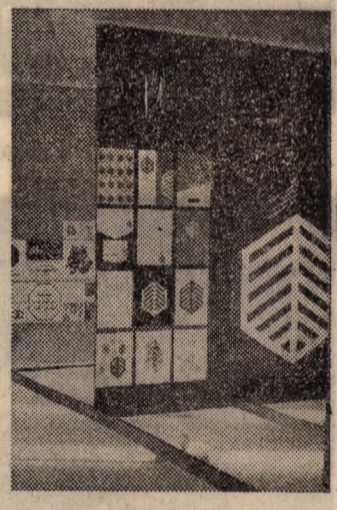
1955-ben alakult meg elsőként a Budapesti Grafikai Alkotóközösség az alkalmazott grafika területén alkotó-dolgozó művészek egy csoportjából. E Vigadó kiállítótermi együttes bemutatkozásuk (1984. március 8-18-ig) összegezés és további vállalkozásokra való felkészülés demonstrálása. A vizuális művészeti ágak közül ez a napi társadalmi — elsősorban gazdasági, s vele együtt jelentkező esztétikai igényt követelő terület ismerette fel valószínűleg már 1955-ben is az alkotókkal, az együttes gondolkodás és tevékenység szükségességét.

Az elmúlt húsz év igazolta folyamatosan az alkotóközösség sajátosan kialakított arcu-

latát és tevékenységük társadalmi fontosságát. A komplex munkavállalás lehetőségével élve hosszú éveken át jelentős, nagy léptékű kereskedelmi és kulturális bemutatókat tervezett-kivitelezett az alkotóközösség művész-s ipari munkát végző gárdája. A kiállító művészek a terem méreteit figyelembe véve, egyéniségükre szinte csak „ujjlenyomat”-szerűen jellemző munkákat mutatnak be. A megnövekedett létszám mégis eredményezi, hogy széles skálát kapja a néző a közösség vállalkozásainak sokoldalúságáról, a felvállalt munkák komplex, magas színvonalú tervezéséről és kivitelezéséről.

A meghatározott, zárt feladatok a tervező-alkotó fantáziáját nem szoríthatják meg. A képi és konstrukciós megjelenítés végtelen lehetőségeiből szívesen válogatnak az alkotók.

(Máté András fekete dobzóban a színes, csodás mesevilág — amit egy részen át te-

kint meg a néző —, talán e játszi könnyedség igazolja, hogy a feladat szolgálata nem szűkítheti be az alkotóelme határait.)

Mint szakmai tanulmányi kirándulást ajánlom a tárlat megtekintését.

Péczei Margit grafikus

„Gyere a külgazd. szak...”

Elmentem és jól éreztem magam. Nem zavart, hogy az utolsó pillanatban tudtam meg a helyszínváltozást, hogy a hosszabbitőzsinor utáni hajszára a kezdeti kapkodás és fejtelenség perceit is meghosszabbította. Nem zavart, mert mindenről hallottam, ami érdekelt. A szakra kerülés körülményeiről, a tantárgyakról, az elhelyezkedés lehetőségeiről.

Szükségem volt erre, mert végre kiszűrhettem a bennem felhalmozott — sokszor egymásnak ellentmondó információkból a fontosakat, a helytállókat. Ez az eszmecsere azonban meggyőzött még va-

lamiról, amit nagyon fontosnak tartok. Van külgazdos szellem, itt valóban nemcsak szellemnek valamit csinálni, hanem tesznek is azért, hogy legyen hangulat ezen a szakon. Erre nemcsak a múlt féltévi sikeres szakest, hanem ez a tea-ház is ékes bizonyíték.

Ilyenkor a „naiv gólyában” felmerül a kérdés: csak a külgazd. szakon van élet? Bizonyára nem. Akkor a többiek miért nem rendeznek ilyen teaházakat? Hogy mire ez a cikk megjelenik, már több ilyen részt vehetek majd? Az más, akkor megnyugodtam.

Tóthfalusi György